

Klasa: 602-04/11-01/04

Urbroj: 5030104-11-1

Zagreb, 21. lipnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o visokom obrazovanju

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o visokom obrazovanju.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Radovana Fuchsa, ministra znanosti, obrazovanja i športa, dr. sc. Ivanu Mrkonjić, državnu tajnicu u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i Vitu Turšića, ravnatelja u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU

Zagreb, lipanj 2011.

PRIJEDLOG ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 - pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 - pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 - pročišćeni tekst, 55/2001 - ispravak, 76/2010 i 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

1. Ocjena stanja

1.1. Reforma sustava studija u Republici Hrvatskoj

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju iz 2003. godine (u daljnjem tekstu: ZZDVO) definirao je da se usklađivanje studijskih programa s odredbama ZZDVO-a i uvođenje ECTS sustava treba dovršiti najkasnije do akademske godine 2005./2006. Provedba odredaba ZZDVO-a imala je, međutim, za posljedicu inflaciju broja studijskih programa te inflaciju osnivanja novih visokih učilišta. Valja naglasiti da su takvi trendovi zamijećeni i u drugim europskim državama, kao posljedica uvođenja bolonjskog sustava studija.

Sukladno ZZDVO-u, 2005. godine akreditirano je više od 800 studijskih programa. Nakon toga razdoblja, od 2006. do 2010., zaprimljeno je više od 500 zahtjeva za pokretanjem novih studijskih programa, tako da je, prema posljednjim podacima, u Republici Hrvatskoj akreditirano 983 preddiplomskih, diplomskih i stručnih studija.

Te programe izvode 133 visoka učilišta; od toga je 7 javnih i 3 privatna sveučilišta, 77 sveučilišnih sastavnica, 13 javnih veleučilišta, 2 privatna veleučilišta, 3 javne visoke škole i 28 privatnih visokih škola.

U razdoblju 2006. - 2010. osnovan je i iznimno velik broj poslijediplomskih studija: osnovano je 166 poslijediplomskih doktorskih studija i čak 191 poslijediplomski specijalistički studij.

Pregled osnivanja studijskih programa od 2005. godine:

	Stručni studiji	Specijalistički diplomski stručni studiji	Prediplomski sveučilišni studiji	Diplomski sveučilišni studiji	Poslijediplomski specijalistički studiji	Poslijediplomski doktorski studiji
2005.	139	26	309	341	0	0
2006.	12	2	2	6	26	13
2007.	10	10	10	11	59	37
2008.	22	3	12	13	56	97
2009.	5	13	3	9	30	12
2010.	6	9	2	8	20	7

Izvor: evidencija MZOŠ i AZVO.

U provedbi reforme studija proizašloj iz primjene ZZDVO-a uočeni su sljedeći problemi:

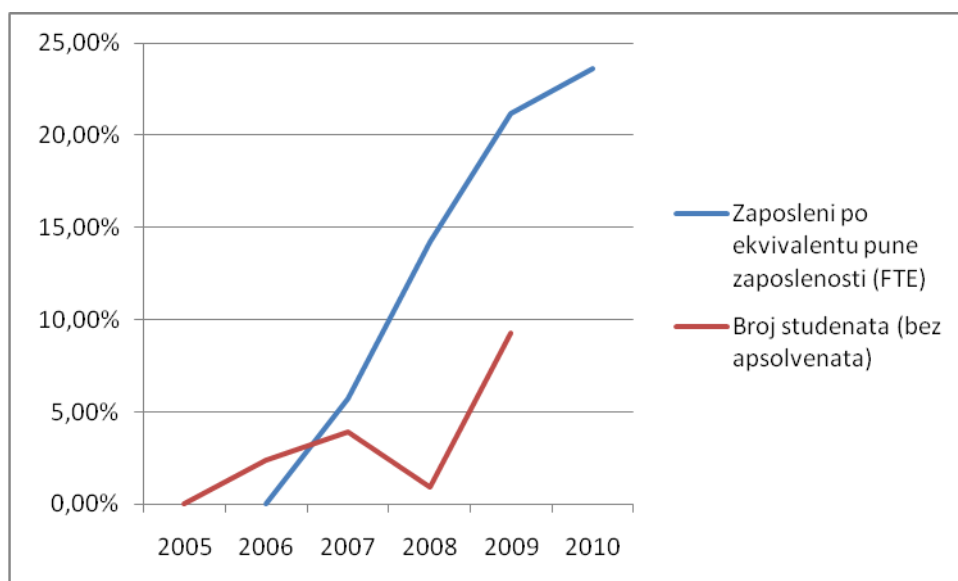
- pri ustrojavanju novih studijskih programa nisu se uzimale u obzir potrebe tržišta rada za razvojem novih programa i novih područja studiranja, posebice interdisciplinarnih;
- raznolikost novih akademskih i stručnih naziva uzrokovala je nejasnoće u njihovoj primjeni na tržištu rada;
- ECTS bodovi često su dodjeljivani prema broju sati nastave, a ne prema radnome opterećenju studenata potrebnome da se steknu predviđeni ishodi učenja;
- srodni programi izvode se na geografski bliskim visokim učilištima, ne uzimajući u obzir stvarne potrebe lokalne zajednice ili društva u cjelini za stručnim kadrovima, što dodatno eskalira izvođenjem dislociranih studija;
- slični ili isti studijski programi izvode se čak i unutar istoga sveučilišta, a sastavnice sveučilišta rijetko surađuju na izvođenju dijelova srodnih studijskih programa u kojih su ishodi učenja zajednički za više znanstvenih disciplina;
- ne postoji usklađenost u trajanju srodnih studijskih programa na različitim institucijama (primjerice trajanje preddiplomskih studija ekonomije);
- najveći broj studija ustrojava se i izvodi u okviru društvenoga i humanističkoga područja, uz neproporcionalno velik broj studenata na ekonomskim i pravnim studijima;
- pravila studiranja nisu usklađena među sastavnicama istoga sveučilišta. Nejasna pravila za napredovanje na studiju imaju za posljedicu nejasna prava i status studenata;
- upisne kvote i broj studijskih programa povećavali su se bez prethodnog osiguravanja zapošljavanja odgovarajućeg broja nastavnika i drugoga osoblja;
- gotovo polovica svih stručnih studija izvodi se na sveučilištima unatoč opredjeljenju Republike Hrvatske za razvojem binarnoga sustava;
- nedostatan razvoj cjeloživotnoga učenja i pružanja visokoga obrazovanja odraslim osobama, posebice stoga što je status izvanrednoga studenta u pravilu postao način upisa na studij uz plaćanje školarine za studente koji nisu zadovoljili upis u statusu redovitoga studenta.

1.2. Kadrovska infrastruktura

Prije početka ekonomske krize Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa ulagalo je značajna sredstva u otvaranje novih, razvojnih radnih mjesta. Cilj ulaganja bilo je osiguravanje dostatnog broja nastavnog i nenastavnog kadra, kako bi se opterećenje uvođenja i provedbe bolonjskog sustava studija, što ravnomjernije rasporedilo. Međutim, zbog neadekvatnog načina upravljanja ljudskim resursima, osobito na sveučilištima, došlo je do nerazmjera u pogledu omjera nastavnika/student i velikih razlika i odstupanja unutar samih sveučilišta. Pored navedenog, takvom stanju u pogledu upravljanja ljudskim resursima na visokim učilištima, uvelike je doprinio i sustav raspodjele razvojnih radnih mjesta, kojeg je, bez jasnih i unaprijed definiranih kriterija, na nacionalnoj razini provodio Rectorski zbor.

Iz sljedećeg dijagrama vidljiva je usporedba rasta broja zaposlenih u odnosu na broj studenata od 2005. do 2009. godine.

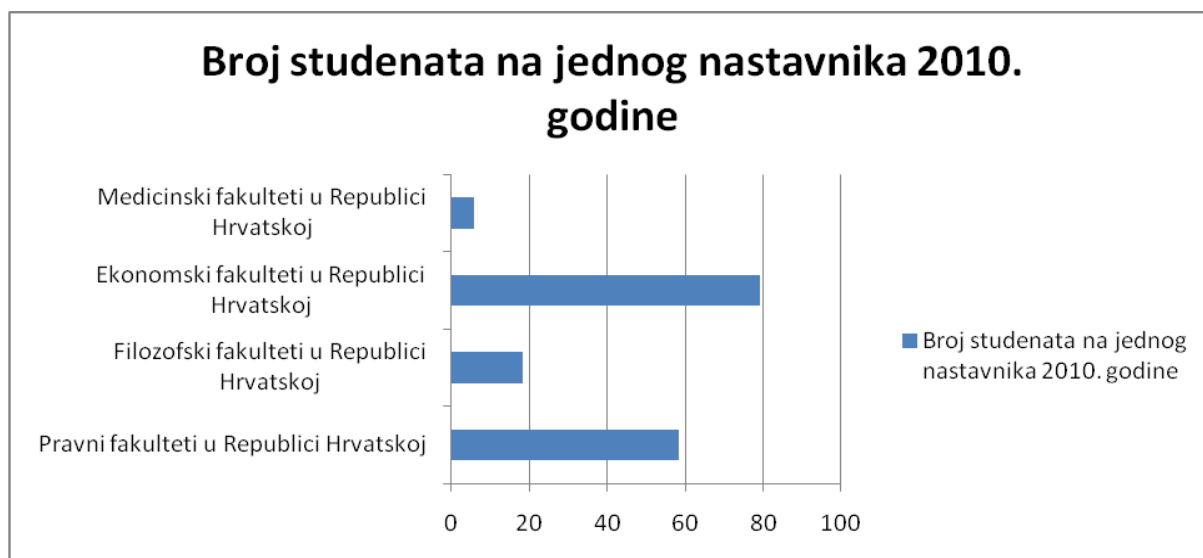
Usporedba rasta broja zaposlenih u ekvivalentu pune zaposlenosti u odnosu na rast broja studenata (u %):

Izvor: Državni zavod za statistiku (ne postoje podaci za ekvivalent pune zaposlenosti za 2005. godinu niti su još objavljeni podaci za broj studenata za 2010. godinu).

Razina ljudskih resursa s kojima raspolaže visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj vidljiva je i iz omjera broja nastavnika i broja studenata: prema podacima Državnog zavoda za statistiku, omjer nastavnik/student na razini cijele Republike Hrvatske je oko 15 studenata na jednoga nastavnika (u izračun su uključene sve osobe koje sudjeluju u izvođenju nastave i svi studenti, uključujući i apsolvante), što je gotovo na razini prosjeka zemalja OECD-a i Europske unije.

Međutim, valja naglasiti kako problem u pogledu ljudskih resursa koje sustav visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj ima na raspolaganju ne proizlazi iz općeg omjera nastavnika/student, nego upravo iz značajne diskrepancije u ovim omjerima na različitim visokim učilištima. Uzmemo li se u obzir osobe koje sudjeluju u nastavi na četiri vrste fakulteta u Republici Hrvatskoj, dobiju se podaci pokazani na grafičkom prikazu:

Izvor: MZOŠ, 2010.

Iz grafičkog prikaza je vidljivo da postojeći sustav zapošljavanja, kao i sustav kvota, ne osigurava da se ulaganja u ljudske resurse iskoriste ondje gdje postoji najveća potreba. Pritom je nužno naglasiti da nije dostatno da država jednostrano osigura dostatan ili optimalan broj zaposlenika, nego je ovdje riječ o dvostranom procesu, u kojem moraju participirati i visoka učilišta svojim angažmanom, ili razvojem kvalitetnih mehanizama za raspodjelu i upravljanje ljudskim resursima.

Osim nerazmjernog iskorištenja raspoloživih resursa, postojeći sustav karakterizira mala produktivnost i transparentnost, neadekvatni kriteriji napredovanja, te zastarjeli model izvan-institucionalnog dodjeljivanja znanstvenih, ili znanstveno-nastavnih zvanja. O napredovanju pojedinog nastavnika, naime, u postojećem sustavu odlučuju nacionalni matični odbori koji nemaju nikakvu financijsku, upravljačku ili drugu odgovornost za posljedice svojih odluka. Istovremeno, sveučilišta nemaju mogućnost provođenja postupaka napredovanja svojih nastavnika ukoliko prethodno nemaju dostatan broj znanstveno-nastavnoga osoblja upravo u području u kojem su im potrebni novi zaposlenici.

U Republici Hrvatskoj danas postoji jednaka šansa da se na visokim učilištima zaposle docenti i redoviti profesori, dok izvanrednih profesora ima najmanje. Struktura radnih mjesta u visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj danas ima oblik "pješčanoga sata". Naime, prema podacima Državnoga zavoda za statistiku, 2010. godine u Republici Hrvatskoj bila su zaposlena 1.902 redovita profesora, 1.324 izvanredna profesora i 1.765 docenata u ekvivalentu pune zaposlenosti. Taj podatak svakako dostatno upućuje na potpunu neadekvatnost postojećega sustava napredovanja i zapošljavanja u sustavu visokog obrazovanja u Hrvatskoj.

Sve navedeno izravna je posljedica primjene ZZDVO-a. Naime, od 2003. godine promijenjen je sustav napredovanja u akademskoj karijeri, te je razdvojen postupak izbora u znanstveno zvanje od izbora na znanstveno-nastavno radno mjesto. Neki od dodatno uočenih problema su sljedeći: relativno niski i previše subjektivni uvjeti za stjecanje statusa znanstvenog novaka, ili za postojeća suradnička zvanja, lak prelazak iz suradničkih u znanstveno - nastavna ili nastavna zvanja, nepostojanje konkurencije između suradnika (asistenata, znanstvenih novaka) unutar samog visokog učilišta. Na temelju empirijskih podataka o strukturi radnih mjesta i provođenju postupaka izbora i napredovanja, trenutni pravni okvir rezultirao je dugotrajnim i složenim postupcima izbora akademskih nastavnika na znanstveno-nastavna radna mjesta, uz istovremeno snižavanje kriterija ili minimalnih uvjeta za izbore u znanstvena zvanja. Unificiranost minimalnih uvjeta za cijelo područje Republike Hrvatske ne potiče izvrsnost i kompetitivnost između akademskih nastavnika unutar jednog visokog učilišta, ali ni između samih visokih učilišta.

1.3. Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje

Restrukturiranjem Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje 2003. godine željelo se ustrojiti glavno nacionalno strateško tijelo koje bi koordiniralo pitanja kvalitete visokoga obrazovanja, osiguravalo njegovu kvalitetu na najopćenitijoj razini i davalo strateške smjernice za razvoj. Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje odigralo je ključnu ulogu u reformiranju sustava studija u Republici Hrvatskoj i do 2009. godine zajedno je s Agencijom za znanost i visoko obrazovanje koordiniralo akreditaciju više od 1.100 studijskih programa.

Nacionalni ustroj znanstvenostručnih tijela za koordinaciju izbora i napredovanja znanstveno-nastavnoga kadra definiran je kroz Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje i područna znanstvena vijeća za pojedina područja znanosti, te na koncu kroz matične odbore za pojedina polja unutar znanstvenih područja. Taj paralelizam tijela zaduženih za sustav visokog obrazovanja, uz Agenciju za znanost i visoko obrazovanje i nadležne ustrojbene

jedinice unutar MZOŠ-a, dijelom je dovelo do postojećega stanja s nerazmjerom odnosa radnih mjesta u visokome obrazovanju.

Također, postojeći okvir i zadaće Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje nisu odgovarale ispunjavanju uloge nacionalnog strateškog tijela. Iako je to bilo predviđeno ZZDVO-om, Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje do 2011. još nije donijelo nacionalnu mrežu visokih učilišta koja bi omogućila strateško odlučivanje o otvaranju novih studijskih programa i visokih učilišta, kao i o problematici preklapanja sličnih studijskih programa u geografski bliskim visokim učilištima. I drugi strateški zadaci Nacionalnoga vijeća za visoko obrazovanje bili su podređeni odobravanju studijskih programa i visokih učilišta. Tek donošenjem *Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima izdavanja dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditacije visokih učilišta* (Narodne novine, broj 24/10), Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje moglo se usredotočiti na strateške ciljeve razvoja visokoga obrazovanja.

1.4. Binarni sustav visokih učilišta i studijskih programa

Binarni sustav visokih učilišta u Republici Hrvatskoj uveden je 1996. godine Zakonom o visokim učilištima. Planom razvoja sustava odgoja i obrazovanja za razdoblje od 2005. do 2010., Republika Hrvatska odlučila je binarni sustav visokoga obrazovanja definirati kao nacionalni cilj. Cilj je bio omogućiti policentrični razvoj visokoga obrazovanja u svim dijelovima Republike Hrvatske, te pružiti mogućnosti za kvalitetno visoko obrazovanje izvan velikih gradskih središta. Prilikom ustrojavanja binarnoga sustava visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj namjera je bila ustrojiti potpunu binarnost, koja podrazumijeva da bi isključivo veleučilišta i visoke škole bila ovlaštena izvoditi stručne studije, dok bi sveučilišta i njihove sastavnice mogle izvoditi isključivo sveučilišne studije. Time bi se postigla ciljana primjena i razvoj resursa u oba sustava.

Međutim, diferencijacija binarnosti studijskih programa u Republici Hrvatskoj nikad nije zaživjela. Neformalni je konsenzus da je karakteristika stručnih studija koji se izvode u istim poljima ili granama u kojima postoje i sveučilišni studiji (poput ekonomije ili upravnoga prava) isključivo to da stručni studiji trebaju biti "lakši" ili barem "manje zahtjevniji" od sveučilišnih. Cilj ustrojavanja binarnosti visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj zamrznut je kad je temeljem odluke Ustavnog suda iz 2007. godine ukinuta zakonska odredba iz ZZDVO-a kojom se sa sveučilišta isključuju stručni studiji.

Unatoč, dakle, nepostojanju istinske binarnosti sustava visokog obrazovanja, značajno veći problem danas predstavlja pitanje "vertikalne" mobilnosti između sveučilišne i stručne "vertikale". Prema važećem ZZDVO-u, fakulteti autonomno uređuju pravo upisa na drugu razinu sveučilišnih studija, te velik broj fakulteta ograničava pravo upisa studentima koji su završili stručni studij, isključivo na temelju naziva njihove kvalifikacije. To ima za posljedicu da velik broj studenata koji su završili prvu razinu stručnog studija ne smiju upisati drugu razinu sveučilišnih studija. U pravilu se uopće ne provjeravaju znanja i sposobnosti studenata koji su završili stručne studije nego se odluke o zabrani prava na upis donose isključivo na temelju naziva studija koji je osoba završila. To znači da u postojećem sustavu postoje studenti kojima je uskraćeno pravo da kvalitetnim radom i dokazanim sposobnostima ravnopravno konkuriraju za upis na diplomatske sveučilišne studije. To nipošto nije bila namjera ustrojavanja binarnoga sustava studija.

1.5. Informatička infrastruktura i statistika

Ulaganja u informatičku infrastrukturu u proteklome periodu bila su značajna. U navedenom razdoblju na većini hrvatskih visokih učilišta uveden je sustav ISVU i gigabajtna mreža, postavljeni su temelji za uporabu "pametne icksice", te je osiguran razvoj općenitih raspoloživih informatičkih resursa. Sustav MOZVAG omogućio je nacionalnu akreditaciju studijskih programa i danas pomaže u reakreditacijskim postupcima. No, ta ulaganja bila su temeljena na individualnim projektima. Sustav ISVU često je bio neprilagođen specifičnostima pojedinih visokih učilišta i sporo se mijenjao, a sveučilišta dulje vrijeme nisu imala automatski pristup podacima svojih sastavnica niti su postojali sveučilišni uredi za analitiku i statistiku.

U ovome trenutku još uvijek na nacionalnoj razini ne postoji jedinstvena baza podataka o sustavu visokoga obrazovanja, te se podaci o sustavu prikupljaju u okviru pojedinačnih projekata, što dovodi do značajnih troškova, dvostrukoga prikupljanja, ograničenoj točnosti podataka, te naposljetku otežava donošenje javnih politika za poboljšanje sustava.

1.6. Smanjenje stope odustajanja od studija i povećanje broja diplomanada

Reforma studiranja temeljena na Bolonjskom procesu značajno je povećala efikasnost studiranja i brzinu studentskoga ispunjavanja studijskih obveza.

Prema tablici, vidljivo je da je broj studenata koji završavaju studij u Republici Hrvatskoj gotovo udvostručen u razdoblju od 2005. do 2009. godine:

Broj studenata koji su diplomirali na hrvatskim visokim učilištima

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Ukupno	18.190	19.566	20.969	25.573	30.156

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2010.

Porast završnosti studija nedvojbeno ukazuje na uspješnu provedbu jednog od ciljeva bolonjskog sustava studija, kojim se studentima omogućuje stjecanje visokoobrazovne kvalifikacije nakon završetka tri godine preddiplomskog studija. Za razliku od toga, studenti su u predbolonjskom sustavu, u prilično velikom broju, odustajanjem od studija na trećoj godini, unatoč stečenim ishodima učenja, zadržavali srednjoškolsku kvalifikaciju do kraja života, bez mogućnosti nastavka studija.

1.7. Reforma sustava financiranja troškova studija

Definiranje visine proračunskoga financiranja za visoka učilišta u Republici Hrvatskoj uglavnom se temelji na iznosu iz prethodne proračunske godine, uvećanom za postotak rasta koji je obično usklađen s promjenom BDP-a. Prema OECD-u, takav je sustav raspodjele proračunskih sredstava na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj suviše rigidan.

Sustav takozvane "povijesne alokacije" ne omogućuje srednjoročno i dugoročno planiranje, niti određivanje strateških ciljeva. Nadalje, nadzor nad izvršavanjem proračuna obavlja se iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (u daljnjem tekstu: MZOŠ) i obavlja se isključivo na temelju takozvanih "ulaznih kriterija" (engl. *input indicators*).

Neki od ulaznih kriterija su, primjerice, kvota redovitih studenata koji studiraju na teret državnog proračuna, broj zaposlenih, površina prostornih kapaciteta, troškovi najma i drugi materijalni troškovi. Budući da se raspodjela državnog proračuna utvrđuje na temelju prošlogodišnjih pokazatelja, ne rade se planski izračuni *pro futuro*, ili s obzirom na visinu javnog ulaganja po studijskim programima ili područjima znanosti. Na temelju toga, moguće je zaključiti da reforma i modernizacija sustava financiranja u Republici Hrvatskoj nije

provedena. Razloge za to treba tražiti ponajprije u prilično proizvoljno postavljenim odredbama ZZDVO-a o financiranju, kojima nisu predviđeni konkretni mehanizmi provedbe financiranja na temelju takozvanih "izlaznih kriterija" (engl. *output indicators*).

Pored toga, ZZDVO je visokim učilištima dao potpunu autonomiju u određivanju uvjeta upisa na studij, iznosa školarina, modela školarina, kao i kvota studenata koji plaćaju školarine. Navedeno je imalo za posljedicu povećanje iznosa školarina, te inflaciju broja studenata koji plaćaju školarinu. Konkretno, 2001. godine 45% svih studenata u Republici Hrvatskoj plaćalo je studij, dok je 2009. godine taj broj iznosio čak 60%. Istovremeno, povećavale su se i upisne kvote i upisivao veći broj studenata od dopuštenog kapaciteta, što sasvim sigurno nije moglo povoljno utjecati na kvalitetu njihova obrazovanja. Naposljetku, na doktorskim i poslijediplomskim specijalističkim studijima u proteklom su se periodu naplaćivale znatno više školarine, u usporedbi sa studijima niže razine, uz značajno snižavanje kriterija za upis tih studija.

1.8. Mobilnost studenata i nastavnika

U Republici Hrvatskoj u proteklom su razdoblju ostvareni osnovni preduvjeti za ostvarivanje međunarodne "horizontalne" (mobilnost tijekom studija) i "vertikalne" mobilnosti studenata (mobilnost prelaska s jedne na drugu razinu studija). To je ostvareno uvođenjem dvije razine studija i korištenjem ECTS bodova, pristupanjem Programu za cjeloživotno učenje i osnivanjem Agencije za mobilnost i programe EU, kao nacionalne agencije za provedbu *Programa za cjeloživotno učenje* i programa *Mladi na djelu*.

Međutim, u sklopu prošlogodišnjeg istraživanja Eurostudent provedena je anketa temeljem koje je ustanovljeno da je svega 2% svih hrvatskih studenata bilo mobilno u dotadašnjem tijeku studija. U "vertikalnoj" odlaznoj mobilnosti koja se odvija nakon završetka studija u Republici Hrvatskoj, u svijetu je 2005. godine studiralo oko 10.000 hrvatskih građana, što predstavlja oko 7% ukupnog tadašnjeg broja studenata. Istovremeno, što se tiče dolazne "vertikalne" mobilnosti, podaci gornje studije ukazuju da više od 95% stranih studenata koji studiraju u Republici Hrvatskoj dolazi iz država sljednica bivše SFR Jugoslavije.

Kada je riječ o mobilnosti studenata unutar Republike Hrvatske, "horizontalnu" i "vertikalnu" mobilnost ograničava kruta binarnost sustava visokog obrazovanja koju karakterizira zatvorenost sustava sveučilišnih studija i sustava stručnih studija. Temeljni razlog za to stanje je sprječavanje mobilnosti studenata stručnih studija, odakle se ni najuspješniji studenti često ne mogu upisati i prijeći na sveučilišne studije, temeljem priznavanja postignutog uspjeha na prethodno završenom stručnom preddiplomskom studiju.

2. Osnovna pitanja koja se uređuju zakonom

U okviru pregovora za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, Republika Hrvatska preuzela je reformske obveze u sklopu 26. pregovaračkog poglavlja. Preuzeta je obveza sudjelovanja u koordinacijskim skupinama u području obrazovanja na razini EU (Education and Training Coordination Group), te praćenje i izvještavanje o provedbi EU strategija u području obrazovanja.

U području reforme sustava visokoga obrazovanja preuzeta je obveza provedbe Bolonjskoga procesa, reforma sustava priznavanja inozemnih visokoobrazovnih kvalifikacija, te ustrojavanje neovisnoga sustava osiguravanja kvalitete u visokome obrazovanju.

U okviru obveza prema Europskoj uniji, Republika Hrvatska se obvezala uskladiti nacionalne propise o pristupu obrazovanju za državljane Europske unije, te sudjelovati u

programima EU za suradnju, mobilnost i razvoj obrazovanja (tada Tempus, nakon toga Program cjeloživotnog učenja), za koju svrhu je ustrojena Agencija za mobilnost i programe Europske unije.

Republika Hrvatska je također preuzela obvezu promicanja cjeloživotnog učenja i sudjelovanje u pripremi Europskoga i vođenje pripreme Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira. U sklopu poglavlja 3. o pravu poslovnog nastana Republika Hrvatska se obvezala uskladiti svoje regulirane profesije i uskladiti sustav priznavanja reguliranih profesija.

Sukladno navedenome, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici, održanoj u travnju 2010. godine, usvojila *Program gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske* (u daljnjem tekstu: Program), kojim su dodatno precizirane navedene preuzete obveze i reformske aktivnosti u sljedećem razdoblju.

Programom je predviđeno donošenje općeg zakona o visokom obrazovanju kojim će se pospješiti ustrojavanje programa cjeloživotnog učenja na svim visokim učilištima i kojim će se na odgovarajući način urediti utvrđivanje kvota na visokim učilištima, te ostvariti sljedeći reformski ciljevi:

- uvođenje upisa prve godine preddiplomskih te integriranih preddiplomskih i diplomskih studija bez plaćanja participacija/školarina;
- ustrojavanje Međuresornog radnog tijela za usklađivanje sustava visokoga obrazovanja s potrebama tržišta rada;
- izrada strateškog dokumenta i smjernica, te poticajnih mjera za ustrojavanje programa cjeloživotnog učenja na visokim učilištima;
- uvođenje jednostavnijih procedura registracije programa visokih učilišta za cjeloživotno učenje;
- informiranje visokih učilišta o pretpostavkama za provedbu i prednostima izvođenja programa cjeloživotnog učenja;
- unaprjeđenje sustava stipendiranja studenata deficitarnih struka;
- donošenje uredbe o praćenju, analizi i predviđanju potreba tržišta rada za pojedinim zvanjima, te izradi i uzimanju u obzir preporuka za obrazovnu upisnu politiku;
- pokretanje internetskog portala "Study in Croatia" na kojem će biti objavljene sve informacije potrebne studentima koji dolaze na studijski boravak u Republici Hrvatskoj;
- izrada mreže studijskih programa za stjecanje nastavničkih kompetencija.

Navedeni Program i njegovi ciljevi, u dijelu u kojem se odnose na prioritetne ciljeve u sustavu visokog obrazovanja, uklopljeni su i u važeći strateški dokument Vlade Republike Hrvatske pod nazivom *Strateški okvir za razvoj 2006. - 2013.* (u daljnjem tekstu: Strateški okvir) i također predstavljaju njegovu detaljniju razradu.

Strateški okvir, naime, kao prioritete u sustavu visokoga obrazovanja predviđa potrebu ostvarenja sljedećih razvojnih zadaća:

- jačanje aktivne uloge institucija tržišta rada u usklađivanju ponude i potražnje za radnom snagom;
- smanjivanje dugotrajne nezaposlenosti i promociju cjeloživotnog učenja;
- povećanje udjela visokoobrazovanih u ukupnoj populaciji;
- povećanje izdvajanja za obrazovanje, ali i povećanje razine učinkovitosti trošenja raspoloživih sredstava;

- poticanje sudjelovanja privatnog sektora u financiranju, kako redovitog obrazovanja tako i usavršavanja uz rad.

Predloženi zakon o visokom obrazovanju, polazeći od navedenih strateških dokumenata, ima za cilj stvoriti kvalitetan okvir za njihovu provedbu, te anticipirati ciljeve utvrđene novim strateškim dokumentima Europske unije. Valja, naime, naglasiti kako su se u proteklom desetljeću aktivnosti EU utemeljile na Lisabonskoj strategiji iz 2000. godine, u kojoj je kao glavni strateški cilj do 2010. godine istaknuto postizanje "konkurentnog i dinamičnog gospodarstva utemeljenog na znanju, koje osigurava održivi ekonomski razvoj, otvaranje većeg broja radnih mjesta, te veći stupanj socijalne uključenosti".

Novi Strateški okvir za europsku suradnju u obrazovanju i izobrazbi (E&T 2020) definiran je za razdoblje do 2020. godine. Njime su definirana četiri glavna strateška cilja, unutar kojih su definirani specifični podciljevi, od kojih su relevantni za visoko obrazovanje:

- realno ostvarenje cjeloživotnoga učenja i mobilnosti:
 - provedba strategija cjeloživotnoga učenja, uz poseban naglasak na priznavanje neformalnog i informalnog učenja;
 - referiranje nacionalnih kvalifikacijskih okvira s Europskim kvalifikacijskim okvirom, te podrška uporabi ishoda učenja;
 - proširivanje mobilnosti.
- poboljšanje kvalitete i učinkovitosti obrazovanja i izobrazbe:
 - poticanje razvoja sustava upravljanja i financiranja visokog obrazovanja, uključujući i reformu studijskih programa i kvalitetu obrazovanja odraslih;
 - unaprjeđivanje javnih politika temeljenih na podacima i uspostava održivog javnog i privatnog financiranja visokog obrazovanja;
 - osiguravanje da se prilikom razvoja sustava obrazovanja uzimaju u obzir buduće društvene potrebe za novim vještinama, kao i da se uzmu u obzir potrebe tržišta rada.
- unaprjeđivanje ravnopravnosti, socijalne kohezije i aktivnoga građanstva:
 - smanjivanje stope odustajanja od obrazovanja i omogućavanje povratka u sustav visokoga obrazovanja nakon (duljih) prekida;
 - pružanje podrške za studij posebnim kategorijama studenata.
- poboljšanje kreativnosti i inovacija, uključujući i poduzetništvo, na svim razinama obrazovanja i izobrazbe:
 - razvoj transverzalnih kompetencija;
 - razvoj predavačkih metoda i mehanizama za kreativnost i inovacije, uključujući i obrazovanje nastavnika;
 - razvoj partnerstava između istraživanja, poučavanja i tržišta rada.

U sektoru visokog obrazovanja posebice je navedeno da bi do 2020. godine u Europskoj uniji, a samim time i u Republici Hrvatskoj nakon njezinog pristupanja, najmanje 40% osoba starih između 30 i 34 godina trebalo imati neku od razina visokog obrazovanja.

Uzevši u obzir strateške prioritete i potrebe razvoja sustava visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj u sljedećem periodu, ovim zakonom uređuju se sljedeća pitanja:

1. vrste, tijela i ustroj visokih učilišta i njihova zadaća;
2. tijela potpore sustavu visokog obrazovanja: Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, Rektorska konferencija i Vijeće veleučilišta i visokih škola;
3. upis i izvođenje studija na sveučilištu, veleučilištu i visokoj školi;
4. cjeloživotno učenje;

5. kapacitet i kvota visokog učilišta;
6. studijski program, akademska godina;
7. diplome i dopunske isprave o studiju, priznavanje inozemnih kvalifikacija;
8. status studenta, stjecanje i prestanak, prava i obveze studenta;
9. studentski standard i upisnina;
10. radna mjesta akademskih nastavnika, te suradnička radna mjesta;
11. akademska nastavna dopusnica (*venia docendi*) na sveučilištu;
12. zbornici, e-infrastrukture, statistike i analize, upisnici visokih učilišta i studijskih programa;
13. financiranje visokoga obrazovanja;
14. nadzor sustava visokoga obrazovanja.

3. Posljedice koje će proisteći donošenjem zakona

Priprema adekvatnog zakonodavnog okvira nužna je pretpostavka prilagodbe novim okolnostima, u okviru kojih će se uspješnost, značaj i produktivnost hrvatskih visokoobrazovnih institucija prestatu mjeriti u nacionalnim okvirima. Naime, samim trenutkom pristupanja Europskoj uniji hrvatski će studenti, profesori i znanstvenici postati dijelom europskog prostora, a institucije u kojima se obrazuju i djeluju, uspoređivati će se s odgovarajućim institucijama ostalih zemalja članica.

U tom smislu, formalno i neformalno rangiranje hrvatskih visokih učilišta neće više biti svedeno unutar granica Republike Hrvatske, već će se ono vršiti u okviru puno šireg prostora - prostora Europske unije. Kada tome pridodamo mobilnost nastavnika, studenata i znanstvenika, koja je u okviru EU značajno stimulirana, može se očekivati i priličan "odljev" predmetnih ljudskih resursa, uzimajući u obzir buduću znatno veću dostupnost kvalitetnih europskih visokih učilišta.

S obzirom da upravo spomenuti ljudski kapital zasigurno može predstavljati jednu od komparativnih prednosti Republike Hrvatske u njezinoj europskoj perspektivi, nužno je osigurati sve pretpostavke da hrvatski sustav visokog obrazovanja postane kompetitivan i u europskom kontekstu. U tom smislu nužno je ojačati centripetalnu komponentu visokih učilišta, kako bi se osiguralo zadržavanje domaćih kvalitetnih stručnjaka, uz istodobno privlačenje nastavnika, studenata i znanstvenika iz drugih zemalja članica.

Pritom je važno utvrditi temeljna načela, na kojima će se spomenuta buduća kompetitivnost hrvatskog sustava visokog obrazovanja temeljiti, polazeći od zaštite tradicijskih vrijednosti, jezičnog i kulturnog nasljeđa, uz istodobnu kontinuiranu implementaciju vrijednosti europskog prostora, koje će pridonijeti njegovom sustavnom unaprjeđenju. Slijedom navedenog nužno je definirati ključne ciljeve koji će se donošenjem novog zakonodavnog okvira, u gore navedenom smislu, nastojati ostvariti:

- napuštanje koncepta izravnog državnog upravljanja i uvođenje sustava državnog nadzora kao adekvatnog supstituta, kojim se osigurava puna implementacija jamstva sveučilišne autonomije i slobode znanstvenog stvaralaštva, uz istodobno jačanje komponente društvene odgovornosti visokoobrazovnih institucija;
- osiguranje dosljedne provedbe proklamiranog ustavnog jamstva jednake dostupnosti visokog obrazovanja, putem limitiranog sustava upisnina i pravedne raspodjele socijalnog tereta, uz istodobno jačanje odgovornosti studenata za redovitost ispunjavanja obveza tijekom studija;
- utvrđivanje nacionalnih kriterija izbora kadrova kao jamstva kvalitete ljudskih resursa u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, uz istodobno jačanje autonomije sveučilišta

i načela akademske samouprave, koje se primarno očituje u slobodi izbora nastavnika i znanstvenika;

- daljnja izgradnja hrvatskog visokoobrazovnog i znanstvenog sustava kao javnog dobra, putem razvoja mreže visokoobrazovnih institucija, uz razlučivanje sveučilišnog i stručnog sektora;
- utvrđivanje jasnog odnosa i uvjeta rada javnog i privatnog sektora, uz posebnu zaštitu studija od posebnog nacionalnog i društvenog interesa, te uspostavu mreže doktorskih studija kroz međusobno povezivanje sveučilišta i instituta.

Slijedom navedenog, donošenjem ovoga zakona stvorit će se okvir za osiguranje usklađenosti hrvatskoga sustava visokog obrazovanja s potrebama tržišta rada i hrvatskoga društva u cjelini, u sljedećem desetljeću, kao i za njegovo usklađivanje s europskim prostorom visokog obrazovanja.

Uz zadržavanje stečene razine autonomije visokih učilišta, te njezinog dodatnog unapređenja u pojedinim segmentima (izbor i zapošljavanje nastavnika, samostalnost u upravljanju financijskim sredstvima i slično), uvest će se mehanizmi kojima se osigurava ravnopravan pristup visokom obrazovanju, mehanizmi osiguravanja kvalitete i mehanizmi za praćenje promjena u sustavu visokog obrazovanja.

Istovremeno, definirat će se okvir za lakše ostvarivanje funkcije cjeloživotnog učenja na visokoobrazovnim institucijama. Naposljetku, omogućit će se rješavanje mnogih otvorenih pitanja iz postojećega zakonskog okvira, te istodobno osigurati usporedivost i usklađenost hrvatskoga i europskog prostora visokoga obrazovanja.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

U Državnom proračunu za 2011. godinu ukupno je za provođenje djelatnosti visokog obrazovanja (dio programa 3705 Visoko obrazovanje, dio programa 3801 ulaganje u znanstveno istraživačku djelatnost te Program 91 Agencije za znanost i visoko obrazovanje) osigurano 862.616.670 kuna. Usvojena projekcija za 2012. godinu iznosi 860.316.884 kuna + nedostatno 46.000.000 kuna za upisnine, što ukupno iznosi 906.316.884 kuna, a za 2013. 852.602.396 kuna + nedostatno za upisnine 140.000.000 kuna što ukupno iznosi 992.602.396 kuna.

U okviru Glave 05 Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, (A621034 stipendiranje redovitih studenata i znanstveno usavršavanje, A621049 kamate za stanove znanstvenih novaka i asistenata), program 3801 ulaganje u znanstveno istraživačku djelatnost - A622002 program usavršavanja znanstvenih novaka u 2011. godini osigurana su sredstva u iznosu od 363.237.051 kuna, projekcija za 2012. godinu iznosi 361.805.530 kuna, a za 2013. godinu 360.755.430 kuna. U okviru Glave 91 Agencija za znanost i visoko obrazovanje za 2011. godinu osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 19.792.596 kuna, projekcija za 2012. godinu iznosi 19.411.434 kuna, a za 2013. godinu 19.088.989 kuna.

Za provedbu odredbi zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Državnom proračunu za 2011. godinu. Za financiranje visokog obrazovanja u 2012. godini, potrebno je za upisnine dodatno osigurati 46.000.000 kuna, a u 2013. godini potrebno je za upisnine dodatno osigurati 140.000.000 kuna u državnom proračunu. Navedeni iznos bit će predviđen za pokriće studija 71.000 redovitih studenata koji redovito ispunjavaju svoje obveze. Navedeni broj studenata projiciran je na temelju podataka Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, prikupljenih od visokih učilišta.

Slijedom navedenoga, visoka učilišta moći će pored gore navedenog iznosa doznačenog iz državnog proračuna, izravno naplatiti dodatni iznos zakonom propisane upisnine od redovitih studenta koji ne ispunjavaju svoje obveze, kao i neograničeni iznos školarine od izvanrednih studenata kojih prema podacima Državnog zavoda za statistiku na preddiplomskim i diplomskim studijima ima 30% od ukupnog broja studenata.

Na Programu 3705 Visoko obrazovanje, što obuhvaća Razdjel 080 Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Glava 06 Sveučilišta i veleučilišta u Republici Hrvatskoj, za redovnu djelatnost visokih učilišta u Državnom proračunu za 2011. godinu ukupno je osigurano 2.636.583.846 kuna. Usvojena projekcija za 2012. godinu iznosi 2.621.642.306 kuna, a za 2013. godinu 2.596.666.027 kuna. Zaključno, potrebno je naglasiti da su sredstva državnog proračuna predviđena za financiranje sustava visokog obrazovanja u razdoblju od 2004. do 2011. godine porasla za 41,57% .

PRIJEDLOG ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU

I. OPĆE ODREDBE

Predmet normiranja

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom (u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje visoko obrazovanje, osnivanje i ustroj visokih učilišta, vrednovanje i financiranje, ustroj i izvedba prijediplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studija, te statusna pitanja studenata i akademskih nastavnika.

(2) Zakonom se uređuje i status drugih pravnih osoba čijom se djelatnošću osigurava rad sustava visokog obrazovanja.

(3) Na pitanja koja ovim Zakonom nisu drukčije uređena primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuju ustanove.

(4) Izrazi koji se u Zakonu rabe u muškom rodu odnose se na oba spola.

Osnovni pojmovi

Članak 2.

U Zakonu su u uporabi pojmovi sa sljedećim značenjem:

Visoko učilište - ustanova visokog obrazovanja (sveučilište, veleučilište i visoka škola) ovlaštena za ustroj i izvedbu studija, te obavljanje visokostručne, znanstvene ili umjetničke djelatnosti;

Sveučilište - visoko učilište koje se, sukladno posebnom zakonu, autonomno ustrojava s najmanje tri sastavnice (fakultetima, umjetničkim akademijama, odjelima i drugim sastavnicama), obavlja znanstvenu i umjetničku djelatnost, te ustrojava i izvodi prijediplomske, diplomske i poslijediplomske studije u najmanje dva znanstvena i/ili umjetnička područja;

Veleučilište - visoko učilište koje ustrojava i izvodi najmanje tri stručna prijediplomska studija i najmanje jedan stručni diplomski studij, kao nastavak stručnog prijediplomskog studija;

Visoka škola - visoko učilište koje ustrojava i izvodi najmanje jedan stručni prijediplomski studij i najviše jedan stručni diplomski studij, kao nastavak stručnog prijediplomskog studija;

Studij - visokoobrazovni nastavni program kojeg ustrojava i izvodi odgovarajuće visoko učilište na prijediplomskoj, diplomskoj ili poslijediplomskoj razini, a čijim završetkom student stječe visoku naobrazbu, te odgovarajući stručni ili akademski naziv, ili akademski stupanj;

Nastavna baza - suradna pravna osoba s kojom visoko učilište zaključuje ugovor o suradnji ili posebna ustrojbeno jedinica koju visoko učilište osniva radi provedbe visokostručnog ili znanstvenog rada, ili stručne prakse;

Studij na daljinu - poseban postupak poučavanja kojim se, uporabom računalnih tehnologija i interaktivnih nastavnih materijala, osigurava pristup učenju u posebnim uvjetima, kad su student i akademski nastavnik fizički udaljeni;

Sveučilišni studiji - sveučilišni prijediplomski, diplomski i poslijediplomski studiji koji se ustrojavaju i izvode na sveučilištu;

Stručni studij - stručni prijediplomski i diplomski studiji koji se ustrojavaju i izvode na veleučilištima i visokim školama;

Združeni studij - studij kojeg izvode najmanje dva sveučilišta;

ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) - europski standard sustava za stjecanje i prijenos bodova u visokome obrazovanju;

Cjeloživotno učenje - obuhvaća aktivnosti svih oblika učenja (formalno, neformalno, informalno), s ciljem cjeloživotnog unapređenja znanja i vještina, te razvoja pripadajuće samostalnosti i odgovornosti iz osobnih, društvenih i profesionalnih potreba;

Akadska zajednica - svi nastavnici, suradnici, studenti i drugi sudionici u procesu visokog obrazovanja;

Student - osoba koja studira na visokom učilištu, na prijediplomskom, diplomskom ili poslijediplomskom studiju;

Privremeni student - polaznik programa stručnog usavršavanja ili mobilnosti u sklopu cjeloživotnog učenja na visokim učilištima;

Akadska nastavna dopusnica (venia docendi) - ovlaštenje akademskog nastavnika za samostalno izvođenje svih oblika nastave i rada sa studentima na sveučilištu;

Akademski nastavnik - osoba koja je zaposlena na znanstveno-nastavnom, umjetničko-nastavnom ili nastavnom radnom mjestu ili osoba koja sudjeluje u nastavi kao gostujući nastavnik;

Znanstveni novak - osoba koja sudjeluje u provedbi znanstvenog projekta, radi stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti i izabrana je na radno mjesto znanstvenog novaka;

Asistent - osoba koja sudjeluje u realizaciji nastavnog procesa i izabrana je na suradničko radno mjesto asistenta na sveučilištu, u skladu s njegovim općim aktom;

Stručni asistent - osoba koja sudjeluje u realizaciji nastavnog procesa i izabrana je na suradničko radno mjesto asistenta na veleučilištu ili visokoj školi, u skladu s njihovim općim aktima;

Suradnik postdoktorand - osoba s akademskim stupnjem doktora znanosti, izabrana na radno mjesto suradnika postdoktoranda na sveučilištu radi usavršavanja u samostalnom znanstvenom istraživanju;

Mobilnost studenata - ostvarivanje dijela studija izvan matičnog visokog učilišta studenta;

Mobilnost nastavnika - sudjelovanje u nastavnom procesu i/ili provođenje istraživanja na drugom visokom učilištu ili drugoj znanstvenoj pravnoj osobi;

Ishodi učenja - znanja i vještine, te pripadajuća samostalnost i odgovornost koje je osoba stekla učenjem i dokazuje nakon postupka učenja;

Sustav osiguravanja i unapređivanja kvalitete u visokom obrazovanju - obuhvaća vanjski sustav osiguravanja i unapređivanja kvalitete, utemeljen na nacionalnim, europskim i svjetskim standardima, te unutarnji sustav osiguravanja i unapređivanja kvalitete, utemeljen na općim aktima visokih učilišta;

Znanstvena pravna osoba - pravna osoba koja se bavi znanstvenom djelatnošću i upisana je u Upisnik znanstvenih pravnih osoba ministarstva nadležnog za znanost, a u skladu s odredbama propisa kojim se uređuje znanstvena djelatnost;

Elektronička infrastruktura (e-infrastruktura) - okruženje u kojem organizacije sustava znanosti i visokog obrazovanja i organizacije koje infrastrukturno podupiru sustav znanosti i visokog obrazovanja zajednički planiraju, grade, održavaju i primjenjuju sustav komunikacijskih, računalnih, podatkovnih ili informacijskih resursa ili sustav koji predstavlja kombinaciju takvih resursa.

Temeljna načela i ciljevi

Članak 3.

(1) Temeljna načela visokog obrazovanja su:

- jednaka dostupnost visokog obrazovanja svima pod jednakim uvjetima;
- briga o visokom obrazovanju kao o djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku;
- jamstvo akademskih sloboda;
- jamstvo akademske samouprave visokih učilišta;
- afirmacija uključenosti u međunarodni visokoobrazovni prostor, posebice u europski prostor visokog obrazovanja;
- poštivanje i afirmacija ljudskih prava;
- etičnost i odgovornost nastavnika i studenata.

(2) Svi članovi akademske zajednice imaju akademske slobode, a koje obuhvaćaju slobodu i javnost znanstvenog istraživanja, umjetničkog stvaralaštva, poučavanja, međusobne suradnje i udruživanja, poštujući etička načela te odgovornost u sustavu znanosti i visokog obrazovanja sukladno Ustavu Republike Hrvatske, ovom Zakonu i drugim propisima.

(3) Akademska samouprava na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj obuhvaća utvrđivanje pravila studija, utvrđivanje uvjeta za upis studenata, izbor čelnika i akademskih nastavnika, te upravljanje resursima s kojima raspolažu visoka učilišta, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, ovom Zakonu i drugim propisima.

(4) Temeljni cilj visokog obrazovanja je odgovoran doprinos podizanju opće razine obrazovanja putem prijediplomskog, diplomskog, poslijediplomskog i cjeloživotnog učenja, te znanstvenog i stručnog istraživanja, te umjetničkog istraživanja i stvaralaštva.

II. TIJELA POTPORE SUSTAVU VISOKOG OBRAZOVANJA

Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje

Članak 4.

(1) Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) skrbi o sustavnom razvoju visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, a osobito:

- ocjenjuje stanje u visokom obrazovanju, položaj i razvoj visokog obrazovanja sa stajališta međunarodne usporedivosti, uvažavajući rezultate unutarnjeg i vanjskog vrednovanja visokih učilišta;
- raspravlja pitanja od važnosti za visoko obrazovanje te predlaže i potiče donošenje mjera za njezino unaprjeđenje;
- predlaže ministru nadležnom za poslove visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: Ministar) smjernice za razvojno financiranje sustava visokog obrazovanja;
- predlaže Hrvatskom saboru strateški dokument mreže visokih učilišta, sukladno propisima kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju;
- utvrđuje minimalne uvjete za izbor na znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna radna mjesta kojima se na odgovarajući način vrednuje umjetnička djelatnost te uvjete za nastavna radna mjesta na visokim učilištima;
- obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Nacionalno vijeće razmatra i daje mišljenja i preporuke o drugim pitanjima važnim za razvoj visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

(3) Nacionalno vijeće za svoj rad odgovorno je Hrvatskome saboru kojem najmanje jedanput godišnje podnosi izvješće o svom radu.

Sastav i način imenovanja članova Nacionalnog vijeća

Članak 5.

(1) Nacionalno vijeće ima predsjednika i dvanaest članova koje imenuje Hrvatski sabor na vrijeme od četiri godine.

(2) Na temelju javno objavljenog poziva Ministarstva, kandidate za članove Nacionalnoga vijeća predlažu sveučilišta i druge znanstvene pravne osobe, te veleučilišta i visoke škole.

(3) Šest članova Nacionalnog vijeća Hrvatski sabor imenuje na prijedlog Rektorskog zbora iz reda predstavnika sveučilišta, dva člana na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, iz reda predstavnika drugih znanstvenih pravnih osoba, te dva člana na prijedlog Vijeća veleučilišta i visokih škola iz reda predstavnika veleučilišta i visokih škola.

(4) Članovi Nacionalnog vijeća po položaju su i:

- Ministar;

- predsjednik Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora;
- potpredsjednik Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskog sabora.

(5) Predsjednika Nacionalnog vijeća Hrvatski sabor imenuje iz reda članova koje predlaže Rektorski zbor.

(6) U radu Nacionalnog vijeća, bez prava glasa, sudjeluju predstavnik Hrvatskog studentskog zbora te predstavnici sindikata.

Poslovnik o radu Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje

Članak 6.

(1) Rad Nacionalnog vijeća uređuje se poslovníkom koji se donosi natpolovičnom većinom ukupnog broja članova.

(2) Članovi Nacionalnog vijeća izuzet će se od odlučivanja o pitanjima u pogledu kojih postoji mogućnost sukoba interesa, što se pobliže uređuje poslovníkom o radu Nacionalnog vijeća.

Razrješenje članova Nacionalnog vijeća

Članak 7.

(1) Imenovani član Nacionalnog vijeća može se razriješiti dužnosti i prije isteka vremena na koje je imenovan ako:

- sam zatraži razrješenje;
- ne ispunjava dužnosti člana;
- izgubi sposobnost obnašanja dužnosti;
- svojim ponašanjem povrijedi ugled dužnosti koju obnaša.

(2) Postupak radi utvrđivanja uvjeta za razrješenje člana mogu pokrenuti predsjednik Nacionalnog vijeća ili najmanje pet članova Nacionalnog vijeća, podnošenjem zahtjeva predsjedniku Nacionalnog vijeća.

(3) Nakon primitka zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka, predsjednik Nacionalnog vijeća će imenovati povjerenstvo, sukladno poslovníku iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona, na temelju čijeg izvješća će odlučiti hoće li Hrvatskome saboru predložiti razrješenje člana Nacionalnog vijeća ili će odbiti zahtjev kojim je postupak pokrenut.

(4) U povjerenstvu iz stavka 3. ovoga članka ne mogu biti članovi Nacionalnog vijeća koji su podnijeli zahtjev za pokretanje postupka radi utvrđivanja uvjeta za razrješenje člana Nacionalnog vijeća.

(5) Hrvatski sabor može raspustiti Nacionalno vijeće ako da u četverogodišnjem mandatu Nacionalnog vijeća dvaput ne prihvati izvješće iz članka 4. stavka 3. ovoga Zakona.

Rektorska konferencija

Članak 8.

(1) Rektorsku konferenciju čine rektori javnih sveučilišta u Republici Hrvatskoj. U radu Rektorske konferencije sudjeluje, bez prava odlučivanja, i predstavnik privatnih sveučilišta te predstavnik Vijeća veleučilišta i visokih škola.

(2) Rektorska konferencija razmatra pitanja od zajedničkog interesa za djelovanje i razvoj sveučilišta u Republici Hrvatskoj, a osobito;

- predlaže članove Nacionalnog vijeća;
- razmatra problematiku rada i razvoja sveučilišta i o tome donosi preporuke i mišljenja;
- obavlja poslove koje mu povjere sveučilišta;
- obavlja i druge poslove predviđene ovim Zakonom i drugim propisima.

(3) Rektorska konferencija donosi poslovnik kojim uređuje svoj rad i način odlučivanja.

(4) Članovi Rektorske konferencije biraju između sebe predsjednika, sukladno poslovniku iz stavka 3. ovoga članka.

Vijeće veleučilišta i visokih škola

Članak 9.

(1) Vijeće veleučilišta i visokih škola čine dekani svih veleučilišta i visokih škola u Republici Hrvatskoj.

(2) Predstavnik studenata veleučilišta i visokih škola sudjeluje u radu Vijeća veleučilišta i visokih škola bez prava glasa.

(3) Vijeće veleučilišta i visokih škola skrbi o sustavnom razvoju veleučilišta i visokih škola, a osobito:

- predlaže članove Nacionalnog vijeća;
- prati rad i razvoj veleučilišta i visokih škola i o tome donosi preporuke i mišljenja;
- obavlja poslove koje mu povjere veleučilišta i visoke škole;
- obavlja i druge poslove predviđene ovim Zakonom i drugim propisima.

(4) Vijeće veleučilišta i visokih škola donosi poslovnik o svom radu.

(5) Članovi Vijeća veleučilišta i visokih škola biraju između sebe predsjednika, sukladno poslovniku iz stavka 4. ovoga članka.

III. VISOKA UČILIŠTA

Javna i privatna visoka učilišta

Članak 10.

(1) Visoka učilišta mogu biti javna i privatna.

(2) Javna visoka učilišta su ona visoka učilišta koja osniva Republika Hrvatska, te veleučilišta i visoke škole koje, uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske, osnivaju gradovi i županije odlukom svog predstavničkog tijela.

(3) Republika Hrvatska osniva sveučilište zakonom, a veleučilište ili visoku školu uredbom Vlade Republike Hrvatske. Osnivačka prava u ime Republike Hrvatske obnaša Vlada Republike Hrvatske ili Ministarstvo, sukladno aktu o osnivanju ili drugom odgovarajućem propisu.

(4) Privatna visoka učilišta osnivaju se odlukom osnivača na način propisan odredbama ovoga Zakona i propisa kojima se uređuje sustav osiguravanja kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

(5) Visoka učilišta za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja osniva Vlada Republike Hrvatske sukladno uvjetima koje predviđa ovaj Zakon ili kao ustrojbene jedinice nadležnih ministarstava.

(6) Kad je visoko učilište ustrojbeni jedinica nadležnog ministarstva, može izvoditi sveučilišni studij sukladno ugovoru sa sveučilištem kojemu povjerava izvođenje studija. Za takav studij jamstvo i odgovornost snosi sveučilište.

(7) Sveučilište ili veleučilište i Vlada Republike Hrvatske mogu posebnim sporazumom ustrojiti posebne studijske programe za potrebe vojnog ili policijskog obrazovanja u okviru sveučilišta ili veleučilišta.

(8) Uredbom Vlade Republike Hrvatske uređuju se posebnosti studija iz stavka 4. ovoga članka, posebice njihov ustroj, prava i obveze nastavnika i studenata s obzirom na njihove vojne ili policijske zadaće.

(9) Upravni nadzor nad zakonitošću rada i općih akata visokih učilišta iz stavka 4. ovoga članka obavljaju ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, odnosno ministarstvo nadležno za obranu, sukladno posebnom sporazumu.

Sveučilište

Članak 11.

(1) Sveučilište se osniva radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja kroz ustroj i izvedbu prijediplomskog, diplomskog i poslijediplomskog studija, znanstvene djelatnosti i umjetničkog stvaralaštva, te stručnog rada.

(2) Sveučilište može ustrojiti svoje nastavne baze ili sklopiti ugovor sa znanstvenim institutima i drugim pravnim osobama, sa svrhom provođenja znanstvenog, i visokostručnog rada i stručne prakse u svrhu edukacije studenata, poštujući kriterij izvrsnosti.

(3) Nastavne baze iz stavka 2. ovoga članka ustrojavaju se i podliježu sustavu osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju te svim općim aktima sveučilišta kojima se uređuje provođenje nastave.

(4) Pravni okvir djelovanja i ustroja sveučilišta uređuje se posebnim zakonom.

Veleučilišta i visoke škole

Članak 12.

(1) Veleučilište se osniva radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja i stručnog rada, kroz ustroj i izvedbu najmanje tri stručna prijediplomska studija i najmanje jednog stručnog diplomskog studija kao nastavka studija iz područja stručnog prijediplomskog studija.

(2) Visoka škola se osniva radi obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja i stručnog rada kroz ustroj i izvedbu najmanje jednog prijediplomskog stručnog studija i najviše jednog stručnog diplomskog studija kao nastavka studija iz područja stručnog prijediplomskog studija.

(3) Veleučilišta i visoke škole ne mogu osnivati druga visoka učilišta.

(4) Veleučilišta i visoke škole mogu ustrojiti svoje nastavne baze ili sklopiti ugovor sa sveučilištima i drugim pravnim osobama, sa svrhom provođenja znanstvenog, te visokostručnog rada i stručne prakse u svrhu edukacije studenata, poštujući kriterij izvrsnosti.

(5) Nastavne baze iz stavka 4. ovoga članka ustrojavaju se i podliježu sustavu osiguravanja i unapređivanja kvalitete u visokom obrazovanju, te svim općim aktima veleučilišta, ili visoke škole kojima se uređuje provođenje nastave.

(6) Veleučilišta i visoke škole mogu osnivati posebne ustanove za obavljanje djelatnosti prehrane i smještaja studenata.

Visoka vjerska učilišta

Članak 13.

(1) Visoka vjerska učilišta osnovana sukladno aktima vjerskih zajednica imaju sva prava i obveze kao i visoka učilišta iz ovoga Zakona, ako ispunjavaju uvjete iz ovoga Zakona.

(2) Položaj visokih vjerskih učilišta iz stavka 1. ovoga članka koja djeluju kao sastavnice nekog od javnih sveučilišta uređuje se ugovorom između sveučilišta i osnivatelja vjerskog visokog učilišta, uz poštivanje međunarodnih ugovora.

(3) Vjerske zajednice mogu osnivati visoka učilišta i ustrojavati studije koji nisu vjerske naravi sukladno odredbama ovoga Zakona i propisima kojima se uređuje osnivanje privatnih visokih učilišta.

IV. USTROJ I TIJELA VISOKIH UČILIŠTA

Ustroj i tijela sveučilišta

Članak 14.

(1) Sveučilište je pravna osoba koja autonomno ustrojava fakultete, umjetničke akademije, odjele i druge sastavnice (u daljnjem tekstu: sastavnice sveučilišta).

(2) Unutarnji ustroj sveučilišta i njegovih sastavnica uređuje se statutom sveučilišta sukladno posebnom zakonu.

(3) Sveučilište ima najmanje tri sastavnice koje izvide formalno visoko obrazovanje u najmanje dva znanstvena i/ili umjetnička područja.

(4) Tijela sveučilišta su: rektor, senat i sveučilišno vijeće, te druga tijela koja sveučilišta autonomno osnivaju, sukladno statutu i posebnom zakonu.

Ustroj veleučilišta i visokih škola

Članak 15.

(1) Ustroj veleučilišta i visoke škole uređuje se njihovim statutima, sukladno osnivačkom aktu i odredbama ovoga Zakona.

(2) Veleučilišta i visoke škole ne mogu u svome sastavu imati sastavnice.

Tijela veleučilišta i visoke škole

Članak 16.

(1) Tijela veleučilišta i visoke škole su:

- dekan,
- stručno vijeće,
- upravno vijeće.

(2) Pored tijela iz stavka 1. ovoga članka, veleučilište i visoka škola mogu imati i druga stručna i savjetodavna tijela čije se osnivanje, sastav i nadležnost uređuje statutom veleučilišta, odnosno visoke škole.

Dekan veleučilišta i visoke škole

Članak 17.

(1) Dekan predstavlja i zastupa veleučilište ili visoku školu te u svom radu ima prava i obveze ravnatelja ustanove, a osobito:

- organizira i vodi rad i poslovanje veleučilišta, ili visoke škole;
- usklađuje rad tijela veleučilišta ili visoke škole;

– upravlja imovinom veleučilišta ili visoke škole.

(2) Dekana veleučilišta i visoke škole bira i razrješava upravno vijeće, na temelju prijedloga stručnog vijeća.

(3) Stručno vijeće utvrđuje i predlaže kandidate, na način i u postupku utvrđenom statutom veleučilišta, ili visoke škole.

(4) Za akademska pitanja dekan je odgovoran stručnom vijeću, a za zakonitost rada upravnom vijeću.

Stručno vijeće

Članak 18.

(1) Stručno vijeće veleučilišta ili visoke škole, sukladno statutu, odlučuje o nastavnim i stručnim pitanjima i drugim pitanjima važnim za obavljanje djelatnosti.

(2) Stručno vijeće iz stavka 1. ovoga članka čine nastavnici, suradnici i studenti, te predstavnik radničkog vijeća bez prava odlučivanja. Ukoliko radničko vijeće veleučilišta ili visoke škole nije ustrojeno, primijenit će se relevantni propisi o radu kojima se uređuje način imenovanja predstavnika radnika u upravnim tijelima poslodavca.

(3) Studenti predstavnici čine najmanje 20% ukupnog broja članova stručnog vijeća. Studentske predstavnike biraju studenti, sukladno statutu veleučilišta, ili visoke škole.

(4) Prilikom odlučivanja o pitanjima od posebnog interesa za studente, studentski predstavnici iz stavka 3. ovoga članka imaju pravo suspenzivnog veta. Način upotrebe studentskoga suspenzivnog veta, kao i potrebna većina prilikom obveznog ponovnog odlučivanja o pitanju u pogledu kojeg je uložен suspenzivni veto, pobliže se utvrđuju statutom veleučilišta ili visoke škole.

(5) Pitanjima od posebnog interesa za studente iz stavka 4. ovoga članka smatraju se osobito: promjene uvjeta studija, izmjene nastavnih programa i izvedbenih planova studija, pitanja studentskog standarda, te druga pitanja od važnosti za studente.

Upravno vijeće

Članak 19.

(1) Upravno vijeće brine o ostvarivanju djelatnosti veleučilišta i visoke škole, sukladno aktu o osnivanju i statutu, a osobito:

- bira dekana, na temelju prijedloga stručnog vijeća;
- donosi statut, na prijedlog stručnog vijeća;
- brine o zakonitosti rada veleučilišta, odnosno visoke škole;
- brine o racionalnoj upotrebi materijalnih i kadrovskih resursa;
- nadzire provedbu odluka stručnog vijeća;
- daje suglasnost na pojedine odluke dekana i stručnog vijeća sukladno statutu;
- obavlja ostale poslove predviđene statutom.

(2) Upravno vijeće veleučilišta, odnosno visoke škole ima predsjednika i četiri člana.

(3) Predsjednika i dva člana imenuje osnivač, s time da najmanje jedan član mora biti stručnjak iz područja djelatnosti veleučilišta ili visoke škole.

(4) Po jednog člana imenuju stručno vijeće i radničko vijeće. Ukoliko radničko vijeće veleučilišta ili visoke škole nije ustrojeno, primijenit će se relevantni propisi o radu kojima se uređuje način imenovanja predstavnika radnika u upravnim tijelima poslodavca.

(5) Dekan i jedan predstavnik studenata sudjeluju u radu upravnog vijeća, bez prava glasa.

V. STUDIJI NA VISOKIM UČILIŠTIMA

Studijski program

Članak 20.

(1) Studiji se ustrojavaju sukladno studijskom programu.

(2) Studijski program donosi se temeljem statuta i drugih općih akata visokih učilišta, a sukladno propisima kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, te sadrži:

- akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija;
- akademske uvjete upisa na studij na početku studija, kao i na više godine studija kad se osoba na studij upisuje na temelju prethodno stečenih ishoda učenja;
- predviđene ishode učenja koji se stječu ispunjavanjem pojedinačnih studijskih obveza, modula studija i ukupnog studijskog programa;
- predviđeni broj sati za svaku studijsku obvezu, a koji osiguravaju stjecanje predviđenih ishoda učenja;
- za svaku studijsku obvezu dodijeljen odgovarajući broj ECTS bodova temeljen na cjelokupnome radu koji student mora uložiti kako bi stekao predviđene ishode učenja u sklopu te obveze;
- oblik provođenja nastave i način provjere stečenih ishoda učenja za svaku studijsku obvezu;
- profil predmeta koje student može izabrati s drugih studija iste razine;
- uvjete upisa studenta u svaki semestar ili trimestar studija, te preduvjete upisa pojedinog predmeta ili grupe predmeta;
- način završetka studija.

(3) Sastavni dio obrazloženja koje se prilaže prijedlogu za donošenje studijskoga programa jesu: analiza usklađenosti studijskog programa sa strateškim ciljevima visokog učilišta; pregled srodnih akreditiranih studijskih programa u Republici Hrvatskoj i/ili u svijetu, ili obrazloženje razvoja novoga područja studija; analiza zapošljivosti studenata po završetku studijskog programa, koja obvezno uključuje mišljenje najmanje triju organizacija vezanih uz tržište rada o primjerenosti predviđenih ishoda učenja za potrebe tržišta rada (npr.

strukovnih udruga, udruga poslodavaca, sindikata, javnih službi i drugih relevantnih organizacija), te opis kadrovskih, prostornih i financijskih potreba i uvjeta za izvođenje studijskog programa.

Studij u punoj nastavnoj satnici i studij u produljenom obliku

Članak 21.

(1) Studij se može organizirati u punoj nastavnoj satnici (redoviti studij) ili u produljenom obliku (izvanredni studij).

(2) Redoviti studij ustrojava se i izvodi u okviru pune nastavne satnice, predviđene izvedbenim planom nastave.

(3) Izvanredni studij ustrojava se i izvodi kao posebno organiziran oblik studija u produljenom obliku, a koji je izvedbenim planom prilagođen studentima koji nisu u mogućnosti pohađati redoviti studij.

Izvedbeni plan studija

Članak 22.

(1) Studiji se izvode prema izvedbenom planu kojeg donosi visoko učilište.

(2) Izvedbeni plan utvrđuje se i javno objavljuje prije početka nastave u akademskoj godini.

(3) Visoko učilište općim aktom utvrđuje postupak i rokove izrade izvedbenoga plana, te propisuje način sudjelovanja studentskih predstavnika u izradi izvedbenoga plana.

(4) Izvedbeni plan nastave, kao i informacije nužne za praćenje nastave i polaganje ispita, objavljuju se na mrežnim stranicama visokog učilišta.

(5) Izvedbenim planom utvrđuje se:

- popis akademskih nastavnika i suradnika koji će izvoditi studijski program;
- mjesto izvođenja nastave;
- početak i završetak, te satnica izvođenja nastave;
- načini izvođenja nastave (predavanja, seminari, vježbe, konzultacije) i nastavne metode (grupni radovi, projekti, e-učenje i drugo);
- predviđeni ishodi učenja u pojedinačnim nastavnim cjelinama;
- načini provjere stečenih ishoda učenja tijekom nastave i na završnim ispitima;
- kalendar ispitnih rokova i ispitnih termina;
- popis literature za pojedine nastavne obveze i za polaganje ispita;
- mogućnosti izvođenja nastave na stranom jeziku;
- ostali sadržaji važni za uredno izvođenje nastave.

(6) U izvedbenome planu nastave na odgovarajući način definira se ustroj i način izvođenja izvanrednoga studija.

Upis na studij

Članak 23.

(1) Uvjete upisa na studij utvrđuju visoka učilišta, a upis se obavlja na temelju javnog natječaja visokog učilišta koji se objavljuje najmanje šest mjeseci prije početka nastave.

(2) Visoka učilišta utvrđuju postupak upisa na način koji jamči ravnopravnost svih pristupnika bez obzira na rasu, boju kože, spol, jezik, vjeru, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinu, rođenje, društveni položaj, invaliditet, seksualnu orijentaciju i dob.

(3) Natječaj iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati: uvjete za upis, broj mjesta za upis, postupak, podatke o ispravama koje se podnose te rokove za prijavu na natječaj i upis.

Kapaciteti i kvote

Članak 24.

(1) Kapacitet ili maksimalan broj upisnih mjesta na visokim učilištima utvrđuje Agencija za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija) na temelju objektivnih kriterija, a sukladno propisima kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

(2) Broj studenata koji se upisuje na pojedini studij (kvota) utvrđuje visoko učilište, uz uvjet da kvota ne može biti veća od kapaciteta utvrđenog u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

Akadska godina

Članak 25.

(1) Akadska godina počinje 1. listopada, a završava 30. rujna sljedeće godine.

(2) Nastava se ustrojava po semestrima, trimestrima ili na drugi način, sukladno odredbama izvedbenog plana visokog učilišta ili njegove sastavnice.

(3) Nastava može početi i prije početka akademske godine iz stavka 1. ovoga članka, ako je tako propisano izvedbenim planom studija, ali ne prije 1. rujna.

ECTS bodovi

Članak 26.

(1) U sustavu visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj koristi se ECTS sustav za stjecanje i prijenos bodova.

(2) ECTS bodovi dodjeljuju se nastavnim obvezama studenata na temelju cjelokupnoga rada koji student mora uložiti kako bi stekao predviđene ishode učenja u sklopu te obveze.

(3) Jedan ECTS bod predstavlja, u pravilu, 25 - 30 sati ukupnoga studentskog rada uloženoga za stjecanje ishoda učenja.

(4) Jedna akademska godina punog nastavnog opterećenja iznosi 60 ECTS bodova.

(5) Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS bodova između studija ili programa stručnog usavršavanja unutar istoga visokog učilišta propisuju se općim aktom visokog učilišta.

(6) Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS bodova između studija ili programa stručnog usavršavanja različitih visokih učilišta uređuje se općim aktom visokih učilišta ili ugovorom između visokih učilišta.

Razine i vrste studija

Članak 27.

(1) Na visokim učilištima ustrojavaju se i izvode tri razine studija:

- prijediplomski studiji,
- diplomski studiji,
- poslijediplomski studiji.

(2) Sveučilišni studiji ustrojavaju se i izvode na sveučilištu i obuhvaćaju prijediplomsku, diplomsku i poslijediplomsku razinu.

(3) Stručni studiji ustrojavaju se i izvode na veleučilištima i visokim školama i obuhvaćaju prijediplomsku i diplomsku razinu.

Prijediplomski studij

Članak 28.

(1) Prijediplomski studij osposobljava studente za stručni rad i zapošljavanje na određenim stručnim poslovima, uz istodobnu pripremu za nastavak studija na diplomskoj razini.

(2) Prijediplomski studij može biti sveučilišni ili stručni, može trajati od tri do četiri godine i njegovim se završetkom stječe od 180 do 240 ECTS bodova.

(3) Uvjete upisa na prijediplomski studij utvrđuju visoka učilišta, obvezno uzimajući u obzir rezultate vanjskog vrednovanja srednjoškolskog obrazovanja.

(4) Prijediplomski studij može upisati osoba koja je završila odgovarajući program srednjoškolskog obrazovanja, u trajanju od najmanje četiri godine.

(5) Iznimno, pod uvjetima koji su propisani statutom visokog učilišta, studij se može upisati i bez prethodno završenoga odgovarajućeg školovanja, ako je riječ o iznimno nadarenim osobama za koje se može očekivati da će i bez završenoga prethodnog školovanja uspješno završiti studij.

(6) Postupak za upis studija iz stavka 5. ovoga članka temelji se na priznavanju neformalnog i informalnog učenja, sukladno članku 41. stavka 4. ovoga Zakona i sastavni je dio sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete u visokom obrazovanju.

(7) Prijediplomski studij završava polaganjem svih ispita te, ovisno o studijskom programu, izradom završnog rada i/ili polaganjem završnog ispita.

Sveučilišni diplomski studij

Članak 29.

(1) Sveučilišni diplomski studij osposobljava studente za visokostručni rad omogućujući im stjecanje odgovarajućih znanja, vještina i kompetencija kao pretpostavki za zapošljavanje u struci, uz istodobnu pripremu za nastavak znanstvenog usavršavanja.

(2) Diplomski studij traje jednu do dvije godine i njegovim se završetkom stječe od 60 do 120 ECTS bodova.

(3) Uvjet za upis na sveučilišni diplomski studij je završetak sveučilišnog ili stručnog prijediplomskog studija, uz ispunjavanje uvjeta koje propisuje visoko učilište.

Stručni diplomski studij

Članak 30.

(1) Stručni diplomski studij osposobljava studente za visokostručni rad, omogućujući im stjecanje odgovarajućih znanja, vještina i kompetencija kao pretpostavki za zapošljavanje u struci.

(2) Stručni diplomski studij traje jednu do dvije godine i njegovim se završetkom stječe od 60 do 120 ECTS bodova.

(3) Uvjet za upis na stručni diplomski studij je završetak sveučilišnog ili stručnog prijediplomskog studija, uz ispunjavanje uvjeta koje propisuje visoko učilište.

Završetak sveučilišnog diplomskog studija i stručnog diplomskog studija

Članak 31.

(1) Sveučilišni diplomski studij i stručni diplomski studij završavaju polaganjem svih ispita, izradom diplomskog rada i polaganjem diplomskog ispita, u skladu sa studijskim programom.

(2) Uvjet za završetak sveučilišnog diplomskog studija ili stručnog diplomskog studija je, u zbroju s bodovima ostvarenim na prijediplomskom studiju, stjecanje najmanje 300 ECTS bodova.

Integrirani studijski programi

Članak 32.

(1) Pojedini studijski programi mogu se provoditi integrirano, kroz prvu i drugu razinu studija. Integrirani prijediplomski i diplomski studijski programi traju najmanje pet godina i

njihovim se završetkom stječe najmanje 300 ECTS bodova.

(2) Integrirani studijski programi ustrojavaju se i provode na temelju prethodne suglasnosti Agencije.

Poslijediplomski studiji

Članak 33.

(1) Poslijediplomski studiji ustrojavaju se i izvode na sveučilištu kao specijalistički i doktorski studiji.

(2) Poslijediplomski specijalistički studij traje jednu do dvije godine i može se upisati nakon završetka sveučilišnog diplomskog studija, na temelju kriterija utvrđenih općim aktom sveučilišta.

(3) Poslijediplomski doktorski studij traje najmanje tri godine i može se upisati nakon završetka sveučilišnog diplomskog studija, na temelju kriterija utvrđenih općim aktom sveučilišta.

(4) Iznimno od stavaka 2. i 3. ovoga članka poslijediplomski studij može se upisati i nakon završetka stručnog diplomskog studija, uz uvjet prethodnog rada u struci u trajanju od najmanje pet godina, te uz zadovoljavanje dodatnih uvjeta upisa koje svojim općim aktom utvrđuje sveučilište.

Završetak poslijediplomskog specijalističkog studija

Članak 34.

(1) Poslijediplomski specijalistički studij završava polaganjem svih ispita, izradom specijalističkog rada i polaganjem specijalističkog ispita.

(2) Završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija može se steći od 60 do 120 ECTS bodova, ukoliko je općim aktom sveučilišta predviđeno da se nastavno opterećenje na poslijediplomskom specijalističkom studiju mjeri ECTS bodovima.

Završetak poslijediplomskog dokorskog studija

Članak 35.

(1) Poslijediplomski doktorski znanstveni studij završava polaganjem svih ispita, izradom završnog rada i javnom obranom znanstvenog dokorskog rada (disertacije).

(2) Poslijediplomski doktorski umjetnički studij završava polaganjem svih ispita, izradom završnog rada i javnom obranom umjetničkog dokorskog rada (disertacije) ili polaganjem završnog ispita pred ispitnim povjerenstvom i/ili izradom, izvedbom i prikazivanjem umjetničkog djela.

(3) Završetkom poslijediplomskog dokorskog studija iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može se steći minimalno 180 ECTS bodova, ukoliko je općim aktom sveučilišta predviđeno da se opterećenje na poslijediplomskom dokorskom studiju mjeri ECTS bodovima.

(4) Postupak prijave, ocjene i obrane doktorskog rada (disertacije) ili izrade, izvedbe i prikazivanja umjetničkog djela uređuje se statutom i drugim općim aktima sveučilišta. U disertaciji mora biti ostvaren originalan i samostalan znanstveni rad, u pogledu metodologije obrade i doprinosa novim znanstvenim spoznajama, prikladan za utvrđivanje sposobnosti pristupnika za samostalno znanstveno istraživanje.

(5) Nositelj poslijediplomskog doktorskog studija dužan je objaviti disertaciju na mrežnim stranicama sveučilišta u roku od 30 dana od dana prijave, osim kad za to postoje zapreke propisane općim aktom nositelja studija. Javna obrana disertacije najavljuje se na mrežnim stranicama sveučilišta, najmanje osam dana prije dana obrane.

Akademski i stručni nazivi te akademski stupanj

Članak 36.

(1) Završetkom studija stječu se sljedeći akademski i stručni nazivi:

- baccalaureus (prvostupnik) uz naznaku struke - kratica bacc. - stječe se završetkom prijediplomskog sveučilišnog i prijediplomskog stručnog studija;
- magistar uz naznaku struke - kratica mag. - stječe se završetkom sveučilišnog diplomskog studija;
- doktor uz naznaku struke - kratica dr. - stječe se završetkom sveučilišnog diplomskog studija za programe medicine, veterine i stomatologije;
- magistar inženjer uz naznaku struke - kratica mag. ing. - stječe se završetkom sveučilišnog diplomskog studija za programe iz područja tehničkih znanosti;
- stručni magistar uz naznaku struke - kratica str. mag. - stječe se završetkom stručnog diplomskog studija;
- stručni magistar inženjer uz naznaku struke - kratica str. mag. ing. - stječe se završetkom stručnog diplomskog studija za programe iz tehničkog područja.

(2) Kratice akademskih naziva iz stavka 1. ovoga članka stavljaju se iza imena i prezimena osobe, a rabe se u domaćem i međunarodnom pravnom prometu.

(3) Završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija medicine, stomatologije ili veterine stječe se akademski naziv sveučilišni magistar - kratica univ. mag., a završetkom ostalih poslijediplomskih specijalističkih studija stječe se akademski naziv specijalist uz naznaku struke - kratica spec.

(4) Kratice akademskih naziva iz stavka 3. ovoga članka, dodaju se akademskom nazivu iz stavka 1. ovoga Zakona, a rabe se u domaćem i međunarodnom pravnom prometu.

(5) Završetkom poslijediplomskog doktorskog studija stječe se akademski stupanj doktora znanosti - kratica dr. sc. i doktora umjetnosti - kratica dr. art.

(6) Kratice akademskog stupnja iz stavka 5. ovoga članka stavljaju se ispred imena i prezimena osobe, a rabe se u domaćem i međunarodnom pravnom prometu.

Članak 37.

(1) Visoka učilišta mogu ustrojiti vlastite nastavne baze u suradnji sa znanstvenim i drugim pravnim osobama radi provođenja dijela prijediplomskih i diplomskih studijskih programa.

(2) Ugovor o suradnji o izvođenju studijskih programa iz stavka 1. ovoga članka u pravilu sadrži:

- naziv i opis studijskog programa koji je predmet suradnje;
- sve oblike nastave kojima se izvodi studijski program (znanstveni ili visokostručni rad ili stručna praksa);
- vrijeme, način i količinu izvođenja svih oblika nastave;
- popis znanstvenika i drugih zaposlenika koji sudjeluju u izvođenju dijela nastave u okviru studijskog programa, s utvrđenim postotkom norme rada u nastavi;
- iznos financijskih obveza koje su predmet ugovora;
- druga pitanja kojima se uređuje suradnja iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Na ustrojavanje nastavnih baza iz stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Združeni sveučilišni studij

Članak 38.

(1) Združeni studij je sveučilišni studij kojeg ustrojavaju i izvode najmanje dva sveučilišta, na temelju zajednički utvrđenog programa studija.

(2) Ustroj, izvedba i završetak združenog studija uređuje se sporazumom između sveučilišta, a provodi se sukladno odredbama ovoga Zakona.

(3) Akreditacijski postupak združenog studija provodi se na sveučilištu koje je sporazumom iz stavka 2. ovoga članka određeno kao nositelj studija, sukladno propisima kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

(4) Sporazumom iz stavka 2. ovoga članka obvezno se utvrđuje mjesto izvođenja nastave i druga pitanja od značaja za izvođenje nastave.

(5) Združeni studiji mogu se ustrojiti izvoditi i s akreditiranim visokim učilištima izvan Republike Hrvatske na temelju prethodnoga pozitivnog mišljenja Agencije.

(6) Postupak akreditacije i izdavanja diplome za studije iz stavka 5. ovoga članka propisuje Ministar.

Članak 39.

(1) Sveučilišta i javni znanstveni instituti najviše kategorije, kategorizirani sukladno propisima kojima se uređuje znanstvena djelatnost, mogu kao ravnopravni nositelji studija, ustrojiti i izvoditi zajednički poslijediplomski doktorski studij, uz uvjet da se doktorski studij ustrojava u znanstvenom području u kojem javni znanstveni institut obavlja svoju znanstvenu djelatnost.

(2) Ustroj, izvedba i završetak zajedničkog poslijediplomskog dokorskog studija uređuje se sporazumom između sveučilišta i javnog znanstvenog instituta, a provodi se sukladno odredbama ovoga Zakona. Sporazumom se obvezno utvrđuje i mjesto izvođenja nastave i druga pitanja od značaja za izvođenje nastave.

(3) Akreditacijski postupak zajedničkog poslijediplomskog dokorskog studija provodi se na sveučilištu, sukladno propisima kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Studij na daljinu

Članak 40.

(1) Dio akreditiranoga studijskog programa može se organizirati i kroz studiranje na daljinu, ako su osigurani uvjeti za provođenje studija kroz unaprijed određeni slijed nastavnih modula i samostalno učenje studenata, uz odgovarajuće nastavne materijale za pripremu ispita.

(2) Prije početka studija koji uključuje učenje na daljinu, studentima se na prikladan način dostavlja raspored nastavnih modula i razdoblja samostalnog učenja, te način uporabe nastavnih materijala za pripremu ispita.

(3) Polaganje ispita tijekom studija iz stavka 1. ovoga članka organizira se u uvjetima propisanim općim aktom visokog učilišta.

(4) Dopusnica za studijski program iz stavka 1. ovoga članka i njegovo izvođenje izdaje se ako je predviđene ishode učenja moguće steći kroz učenje na daljinu, u istovjetnom postupku kao i dopusnica uređena posebnim propisima.

Cjeloživotno učenje

Članak 41.

(1) Visoko učilište općim aktom uređuje ustroj, načine izvođenja, osiguravanje kvalitete i organizacijske oblike cjeloživotnog učenja.

(2) Visoka učilišta mogu ustrojiti programe stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja.

(3) Program stručnog usavršavanja iz stavka 2. ovoga članka ne smatra se studijem u smislu ovoga Zakona.

(4) Visoko učilište općim aktom uređuje postupak priznavanja prethodnoga formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja i/ili učenja.

(5) Svi programi i postupci iz ovoga članka sastavni su dio unutarnjeg sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete te podliježu postupcima vanjskog osiguravanja i unapređivanja kvalitete.

Provjere stečenih ishoda učenja, ispiti i ocjene

Članak 42.

(1) Stečeni ishodi učenja studenta mogu se provjeravati i ocjenjivati tijekom nastave, a konačna se ocjena utvrđuje na ispitu.

(2) Ako se provjeravanje i ocjenjivanje obavlja tijekom nastave, konačna se ocjena može utvrditi i bez ispita.

(3) Uspjeh studenta na ispitu i drugim provjerama znanja izražava se ocjenama:

- A - izvanredan uspjeh sa samo nekoliko nevažnih pogrešaka;
- B - uspjeh s nekoliko pogrešaka;
- C - uspjeh s nekoliko znatnijih pogrešaka;
- D - uspjeh s nekim značajnim nedostacima;
- E - zadovoljava minimalne kriterije;
- FX - potreban je dodatan rad za dobivanje prolazne ocjene,
- F - potrebno je više rada za dobivanje prolazne ocjene.

(4) U indeks i/ili drugu odgovarajuću ispravu i/ili evidenciju studenta unose se prolazne ocjene A, B, C, D i E ili brojčani ekvivalenti: A odgovara brojčanoj ocjeni 6, B odgovara brojčanoj ocjeni 5, C odgovara brojčanoj ocjeni 4, D odgovara brojčanoj ocjeni 3 i E odgovara brojčanoj ocjeni 2.

(5) Visoka učilišta uz ocjenu iz stavka 4. ovoga članka u svojem informacijskom sustavu vode i evidenciju o rangui uspješnosti studenata.

(6) Prosjek ocjena studenta na studiju čini količnik zbroja svih pripadajućih brojčanih ocjena pomnoženih s odgovarajućim brojem ECTS bodova i ukupnog broja stečenih ECTS bodova.

(7) Izvedbenim planom može se utvrditi da se neki oblici nastave provode bez ocjenjivanja ili da se ocjenjuju opisno. Navedeni oblici nastave ne ulaze u izračun prosjeka ocjena iz stavka 6. ovoga članka.

(8) Ispit je dostupan akademskoj javnosti u skladu s prostornim uvjetima visokog učilišta.

(9) Pravo uvida u ispitnu dokumentaciju ima studenti osoba koja za to dokaže pravni interes.

VI. ISPRAVE O STUDIJU I PROGRAMIMA STRUČNOG USAVRŠAVANJA

Diplome

Članak 43.

(1) Po završetku prijediplomskog, diplomskog i poslijediplomskoga studija studentu se izdaje diploma.

(2) Diploma je javna isprava kojom se potvrđuje da je student završio određeni studij i stekao pravo na akademski naziv ili stupanj.

(3) Sadržaj diplome propisuje Ministar, a oblik diplome propisuje visoko učilište.

Potvrde o stručnom usavršavanju

Članak 44.

(1) Po završetku programa stručnog usavršavanja visoko učilište polazniku izdaje odgovarajuću potvrdu koja sadržava opterećenje polaznika, a ako se opterećenje u okviru programa mjeri ECTS bodovima sadrži i ECTS bodove.

(2) Sadržaj potvrde propisuje Ministar, a oblik potvrde propisuje visoko učilište.

Dopunska isprava o studiju (diploma supplement)

Članak 45.

(1) Visoko učilište uz diplomu, bez novčane naknade, izdaje i dopunsku ispravu o studiju, na hrvatskom i engleskom jeziku.

(2) Dopunska isprava o studiju u Republici Hrvatskoj temelji se na standardu UNESCO/Europske komisije/Vijeća Europe, te se njome pružaju podaci o stečenim ishodima učenja, ocjenama, ispunjenim studijskim obvezama, nazivu struke studijskog programa i drugi podaci potrebni za razumijevanje obrazovanja koje je student stekao.

(3) Dopunska isprava o studiju može se izdati i uz potvrdu iz članka 45. ovoga Zakona.

(4) Sadržaj dopunskih isprava o studiju iz stavaka 2. i 3. ovoga članka propisuje Ministar, a oblik dopunske isprave o studiju, te sadržaj informacijskih paketa za prijenos ECTS bodova propisuje visoko učilište.

(5) Studentu se, na osobni zahtjev, za vrijeme trajanja studija izdaje isprava o ostvarenim ECTS bodovima.

Priznavanje inozemnih visokoobrazovnih kvalifikacija

Članak 46.

Postupak priznavanja inozemnih visokoobrazovnih kvalifikacija provodi se sukladno posebnim propisima ili temeljem bilateralnih ili multilateralnih međunarodnih ugovora koji obvezuju Republiku Hrvatsku.

VII. STUDENTI

Status, prava i obveze studenta

Članak 47.

(1) Status studenta stječe se upisom na visoko učilište, a dokazuje indeksom ili drugom studentskom ispravom.

(2) Student ima pravo na:

- studiranje prema upisanom studijskom programu;
- sudjelovanje u stručnom i znanstvenom radu;
- konzultacije i mentorski rad;
- slobodu mišljenja i iskazivanja stavova tijekom nastave i drugih aktivnosti na visokim učilištima;
- završetak studija u kraćem roku od propisanog;
- sudjelovanje, preko svojih predstavnika, u radu i upravljanju visokim učilištem;
- slobodno korištenje knjižnicama i ostalim izvorima informacija;
- upisivanje predmeta iz drugih programa, sukladno statutu i na njemu utemeljenim propisima visokog učilišta i ugovorima između visokih učilišta;
- izjašnjavanje o kvaliteti nastave i nastavnika;
- sudjelovanje u odlučivanju, sukladno statutu visokog učilišta;
- pritužbu na povrede nekog od njegovih prava predviđenih ovim Zakonom ili općim aktima visokog učilišta;
- privremeni prekid studija za vrijeme trudnoće i do godine dana starosti djeteta, za vrijeme dulje bolesti, te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim općim aktom visokog učilišta,
- druga prava predviđena ovim Zakonom, statutom i drugim općim aktima visokog učilišta.

(3) Student ima obvezu pravovremeno izvršavati svoje nastavne i druge obveze na visokom učilištu te poštivati opće akte visokog učilišta.

(4) Stegovna odgovornost studenata uređuje se općim aktima visokog učilišta.

Članak 48.

(1) Studenti državljani Republike Hrvatske koji studiraju na redovitom prijediplomskom i diplomskom studiju ostvaruju sljedeća prava iz studentskog standarda:

- pravo na subvenciju troška upisnine;
- pravo na zdravstveno osiguranje;
- pravo na subvencionirano stanovanje i prehranu;
- pravo na privremeno i povremeno zapošljavanje;

(2) Studenti državljani Republike Hrvatske koji studiraju na redovitom prijediplomskom i diplomskom studiju na javnim visokim učilištima ostvaruju pravo na financiranje cjelovitog iznosa troškova upisnine sredstvima državnog proračuna, pod uvjetom da ispunjavaju obveze utvrđene općim aktom visokog učilišta, a uvažavajući minimalne kriterije utvrđene pravilnikom o studentskom standardu.

(3) Vrste i razina prava iz studentskog standarda, kao i uvjeti odnosno minimalni kriteriji njihovog njihova ostvarivanja propisuju se pravilnikom o studentskom standardu kojeg koji donosi Ministar.

(4) Studenti iz stavka 2. ovoga članka mogu samo jedanput promijeniti izabrani studij, uz zadržavanje prava na financiranje troškova upisnine. Ministar može izuzetno uspješnom studentu odobriti upis još jednoga studija uz financiranje troškova upisnine.

(5) Prava iz studentskog standarda, sukladno pravilniku iz stavka 3. ovoga članka, studenti ostvaruju za vrijeme propisanog trajanja studija, a najviše godinu dana dulje od propisanog trajanja studija ili do kraja akademske godine u kojoj taj rok istječe.

Iznos upisnine

Članak 49.

(1) Visoka učilišta samostalno utvrđuju iznos upisnine po studentu, na ime ukupnog iznosa administrativnih troškova studija, po akademskoj godini ili upisanih 60 ECTS-a.

(2) Upisnina iz stavka 1. ovoga članka na javnim visokim učilištima, za studente državljane Republike Hrvatske koji studiraju na redovitom prijediplomskom i diplomskom studiju, ne može biti veća od 60 % iznosa prosječne mjesečne neto plaće utvrđene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj kalendarskoj godini, sukladno podacima Državnog zavoda za statistiku.

(3) Upisnina iz stavka 1. ovoga članka na javnim sveučilištima, za studente državljane Republike Hrvatske koji studiraju na poslijediplomskom doktorskom studiju, ne može biti veća od iznosa prosječne mjesečne neto plaće utvrđene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj kalendarskoj godini, sukladno podacima Državnog zavoda za statistiku.

(4) Zaposlenicima na suradničkom radnom mjestu na javnim sveučilištima i javnim znanstvenim institutima poslodavac snosi troškove upisnine iz stavka 3. ovoga članka.

Studentski savjetnik i mentor

Članak 50.

(1) Studentu se na prijediplomskom i diplomskom studiju dodjeljuje studentski savjetnik koji mu pomaže u studiju te prati njegov rad i postignuća.

(2) Studentu poslijediplomskog studija imenuje se mentor koji je obavezan podnositi visokom učilištu izvješće o radu sa studentom najmanje jedanput godišnje.

(3) Prava i obveze studentskih savjetnika i mentora studenata utvrđuju visoka učilišta općim aktom.

Studentsko vrednovanje

Članak 51.

(1) Studentsko vrednovanje čini sastavni dio sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete u visokom obrazovanju.

(2) Studentsko vrednovanje na visokim učilištima provodi se putem ankete ili na drugi prikladan način, sukladno općem aktu visokog učilišta.

(3) Studentskim vrednovanjem iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćeni su sljedeći elementi:

- kvaliteta studija;
- kvaliteta pojedinih kolegija unutar studija;
- način izvedbe i učinkovitost svih oblika nastave koje izvode akademski nastavnici;
- razina uspješnosti polaganja ispita sukladno studijskom programu i izvedbenom planu studija;
- drugi pokazatelji kojima se osigurava kvaliteta i učinkovitost ustroja i izvedbe nastave na visokom učilištu.

(4) Rezultati studentskog vrednovanja redovito se objavljuju na mrežnim stranicama visokog učilišta, sukladno propisima kojima se uređuje zaštita tajnosti osobnih podataka.

(5) Podaci iz stavaka 3. i 4. ovoga članka služe za provedbu vrednovanja studijskog programa kao i vrednovanja djelatnosti visokog učilišta koje provodi Agencija.

(6) Javnost podataka, kao i način uporabe rezultata studentskog vrednovanja u svrhu unapređenja kvalitete nastave na visokom učilištu i postizanja ishoda učenja, utvrđuju se općim aktom visokog učilišta.

Mirovanje prava i obveza

Članak 52.

(1) Obveze studenta koji studira na redovitom studiju miruju za vrijeme dulje bolesti, za vrijeme trudnoće studentice i do godine dana starosti djeteta, te u drugim opravdanim slučajevima prekida studija utvrđenim statutom visokog učilišta.

(2) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka miruju i rokovi iz članka 49. stavak 5. ovoga Zakona.

Posebna prava studenata

Članak 53.

(1) Studenti s invaliditetom ostvaruju posebna prava iz studentskog standarda, utvrđena pravilnikom iz članka 48. stavak 3. ovoga Zakona, te pravo na prilagođene uvjete studiranja, sukladno općim aktima visokog učilišta.

(2) Visoka učilišta mogu svojim općim aktima propisati posebne uvjete studiranja za kategorizirane športaše u Republici Hrvatskoj, ovisno o stupnjevima kategorizacije utvrđenim posebnim propisom kojim se uređuju kategorije športaša i mogućnostima prilagodbe pojedinog studija.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka odgovarajuće će se primijeniti i na studente vrhunske umjetnike, pod uvjetima propisanim općim aktom visokog učilišta.

(4) Visoka učilišta mogu utvrditi posebne uvjete upisa za osobe koje ostvaraju prava sukladno propisima kojima se uređuju prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji.

Prestanak statusa studenta

Članak 54.

(1) Studentu prestaje njegov status:

- kad završi studij;
- kad se ispiše s visokog učilišta;
- kad je isključen sa studija u postupku i uz uvjete utvrđene statutom ili drugim općim aktom visokog učilišta, te
- kad ne završi studij u roku utvrđenom općim aktom visokog učilišta.

(2) Visoka učilišta vode i trajno pohranjuju evidencije o studentima.

(3) Oblik i minimalni sadržaj evidencije iz stavka 2. ovoga članka propisuje Ministar.

(4) Način prikupljanja, pohranjivanja i izdavanja podataka o studentima propisuje visoko učilište.

(5) Evidencija iz stavka 2. ovoga članka obvezno se vodi i u okviru informacijskoga sustava visokog učilišta.

VIII. AKADEMSKI NASTAVNICI

Radna mjesta akademskih nastavnika

Članak 55.

(1) Znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna radna mjesta ustrojavaju se na sveučilištima.

(2) Nastavna radna mjesta ustrojavaju se na visokim učilištima.

(3) Osobe zaposlene na znanstveno-nastavnim radnim mjestima su znanstvenici u smislu odredbi propisa kojima se uređuje znanstvena djelatnost.

Radna mjesta na sveučilištima

Članak 56.

(1) Znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna radna mjesta na sveučilištima su:

- docent;
- izvanredni profesor;
- redoviti profesor;
- redoviti profesor u drugom izboru.

(2) Nastavna radna mjesta na sveučilištima su:

- predavač;
- viši predavač;
- lektor;
- viši lektor;
- lektor savjetnik.

(3) Nastavna radna mjesta na umjetničkim akademijama i/ili umjetničkim odjelima sveučilišta su:

- korepetitor odnosno umjetnički suradnik;
- viši korepetitor odnosno viši umjetnički suradnik;
- korepetitor savjetnik odnosno umjetnički savjetnik.

(4) Ustroj i ukupan broj radnih mjesta iz stavka 1. ovoga članka uređuje se prema načelu po kojem najviši relativni udio u ukupnom ustroju znanstveno-nastavnih, odnosno umjetničko-nastavnih radnih mjesta imaju radna mjesta docenata. Isto načelo primjenjuje se i na nastavna radna mjesta na sveučilištu, tako da najviši relativni udio u ukupnom ustroju nastavnih radnih mjesta imaju radna mjesta predavača, lektora i korepetitora odnosno umjetničkih suradnika.

(5) Minimalne uvjete za izbor na radna mjesta iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka propisuje Nacionalno vijeće, a sveučilište općim aktom propisuje dodatne uvjete za izbor na znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna radna mjesta na sveučilištu.

Akadska nastavna dopusnica (venia docendi)

Članak 57.

(1) Akademska nastavnu dopusnicu izdaje rektor sveučilišta akademskim nastavnicima iz članka 56. stavka 1. ovoga Zakona na prijedlog senata sveučilišta.

(2) Uvjet za stjecanje akademske nastavne dopusnice je akademski stupanj doktora znanosti, te ispunjavanje uvjeta iz članka 56. stavka 5. ovoga Zakona, a za umjetničko-nastavna radna mjesta na umjetničkim akademijama i/ili umjetničkim odjelima uvjet za stjecanje akademske nastavne dopusnice je ispunjavanje uvjeta iz članka 56. stavka 5. ovoga Zakona.

(3) Rektor sveučilišta može, ukoliko senat sveučilišta utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 2. ovoga članka, uskratiti izdavanje akademske nastavne dopusnice, u kojem slučaju izabranom akademskom nastavniku prestaje ugovor o radu.

(4) Rektor sveučilišta može privremeno oduzeti akademsku nastavnu dopusnicu akademskom nastavniku, na vrijeme ne dulje od tri mjeseca, u slučaju lakših povreda obveza iz radnog odnosa, utvrđene stegovne odgovornosti, te u drugim slučajevima predviđenim ovim Zakonom ili statutom sveučilišta.

(5) Iznimno rektor može, rok privremenog oduzimanja akademske nastavne dopusnice iz stavka 4. ovoga članka, produljiti uz prethodnu suglasnost senata sveučilišta, ako je protiv akademskog nastavnika pokrenut kazneni postupak, te u slučajevima predviđenim statutom sveučilišta.

(6) Rektor može, na prijedlog senata sveučilišta, trajno oduzeti akademsku nastavnu dopusnicu akademskom nastavniku, u slučajevima pravomoćne osude za kazneno djelo, u slučaju neprihvatanja izvješća iz članka 59. stavka 5. ovoga Zakona, te u drugim slučajevima propisanim statutom sveučilišta.

(7) Privremenim oduzimanjem akademske nastavne dopusnice, akademski nastavnik gubi pravo rada u svim oblicima nastave na sveučilištu, te mu se za vrijeme trajanja privremenog oduzimanja proporcionalno smanjuju prava koja mu pripadaju iz norme utvrđene kolektivnim ugovorom.

(8) Trajnim oduzimanjem akademske nastavne dopusnice pokreće se postupak redovitog otkaza ugovora o radu.

(9) Uvjete, postupak stjecanja i oduzimanja akademske nastavne dopusnice, propisuje sveučilište statutom.

(10) Protiv akta kojim se odbija izdavanje akademske nastavne dopusnice ili kojim se akademska nastavna dopusnica oduzima, može se pokrenuti radni spor.

Članak 58.

(1) Izbor na znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna radna mjesta provodi se na temelju javnog natječaja u skladu s općim aktom o ustroju radnih mjesta na sveučilištu.

(2) Natječaj i uvjeti za izbor na znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna radna mjesta objavljuju se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku ina mrežnim stranicama visokog učilišta na hrvatskom jeziku i engleskom jeziku.

(3) Postupak izbora na znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna radna mjesta propisuje se općim aktom sveučilišta, u skladu s ovim Zakonom.

(4) Vrijeme trajanja postupka izbora na znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna radna mjesta ne može biti dulje od 120 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama. U taj rok ne uračunava se razdoblje mjeseca srpnja i kolovoza tekuće kalendarske godine.

(5) S osobama izabranima na znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna radna mjesta na sveučilištu zaključuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme, s obvezom podnošenja izvješća o radu senatu sveučilišta u rokovima propisanim općim aktom sveučilišta, a najmanje svake tri godine.

(6) Popis radnih obveza o kojima se podnosi izvješće iz stavka 5. ovoga članka, propisuje se sukladno općem aktu sveučilišta, te čini sastavni dio ugovora o radu akademskog nastavnika i obvezno obuhvaća minimalne uvjete propisane od Nacionalnog vijeća za to radno mjesto. Općim aktom sveučilišta propisuje se sadržaj i oblik izvješća o radu i postupak odlučivanja o prihvatanju izvješća.

(7) Za akademskog nastavnika kojem se ne prihvati izvješće o radu pokrenut će se postupak redovitog otkaza ugovora o radu (osobno uvjetovani otkaz), u skladu s općim propisima o radu i općim aktom sveučilišta.

(8) Obveza podnošenja izvješća o radu prestaje izborom na radno mjesto redovitog profesora u drugom izboru.

(9) Odredbe ovoga članka se primjenjuju na akademske nastavnike na nastavnim radnim mjestima na sveučilištu s tim da se pitanja postupka izbora, sklapanje ugovora o radu i način podnošenja izvješća o radu, uređuju aktima sastavnica, sukladno općem aktu sveučilišta.

*Povjerenstvo za izbor na znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna
radna mjesta na sveučilištu*

Članak 59.

(1) Ocjenu znanstvenih, umjetničkih, nastavnih i stručnih kompetencija pristupnika na natječaju za znanstveno-nastavno i umjetničko-nastavno radno mjesto, obavlja tročlano stručno povjerenstvo sveučilišta koje se imenuje temeljem sljedećih kriterija:

- članovi povjerenstva moraju biti zaposleni na istom ili višem znanstveno-nastavnom radnom mjestu na koje se bira pristupnik;

- najmanje dva člana povjerenstva moraju imati znanstvene i/ili umjetničke kompetencije iz područja za koje se bira pristupnik
- najmanje jedan član povjerenstva mora biti zaposlen izvan sveučilišta koje provodi izbor.

(2) Postupak ocjene nastavne i stručne kompetencije za nastavna radna mjesta propisuje sveučilište općim aktom.

Gostujući nastavnici

Članak 60.

(1) Sveučilište može povjeriti izvedbu nastavnog predmeta akademskim nastavnicima drugih sveučilišta (gostujući akademski nastavnik). Sveučilište može, na temelju prijedloga dva redovita profesora sveučilišta, sukladno statutu sveučilišta, s gostujućim akademskim nastavnikom sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme na odgovarajućem radnom mjestu, bez provedbe izbora.

(2) Sveučilište može, bez zaključivanja ugovora o radu, povjeriti izvedbu dijela ili cjelokupne nastave iz određenog nastavnog predmeta osobi koja ispunjava uvjete za izbor na znanstveno-nastavno ili umjetničko-nastavno radno mjesto docenta, pod uvjetom da ju izabere u naslovno zvanje docenta (naslovni docent).

(3) Visoko učilište može bez sklapanja ugovora o radu povjeriti izvedbu dijela nastave iz određenog nastavnog predmeta stručnjacima izvan sustava znanosti i visokog obrazovanja (gostujući nastavnik).

(4) Povjeravanje izvođenja dijela ili cjelokupne nastave iz određenog predmeta osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, utvrđuje se akademskom nastavnom dopusnicom. Akademskom nastavnom dopusnicom potvrđuje se i izbor gostujućeg akademskog nastavnika na njegovom matičnom sveučilištu, kao i izbor u naslovno zvanje docenta.

Professor emeritus

Članak 61.

(1) Sveučilišta svojim istaknutim umirovljenim redovitim profesorima ili redovitim profesorima u drugom izboru, mogu dodijeliti naslov professor emeritus.

(2) Umirovljeni profesor iz stavka 1. ovoga članka koji ima naslov professor emeritus može, u skladu s potrebama sveučilišta, sudjelovati u izvođenju nastave na poslijediplomskom studiju i u radu na znanstvenim projektima.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka umirovljeni profesor iz stavka 1. ovoga članka koji ima naslov professor emeritus može, u skladu s potrebama sveučilišta, sudjelovati u izvođenju nastave na sveučilišnom diplomskom studiju u umjetničkom području.

(4) Postupak imenovanja i prava umirovljenog redovitog profesora s naslovom professor emeritus pobliže se uređuju općim aktom sveučilišta.

Članak 62.

(1) Nastavna radna mjesta na veleučilištima i visokim školama su:

- predavač;
- viši predavač;
- profesor visoke škole;
- profesor visoke škole u drugom izboru.

(2) Minimalne uvjete za izbor na radna mjesta iz stavka 1. ovoga članka propisuje Nacionalno vijeće, a veleučilišta i visoke škole svojim općim aktima propisuju dodatne uvjete za izbor na nastavna radna mjesta.

(3) Ustroj i ukupan broj nastavnih radnih mjesta na javnim veleučilištima i visokim školama uređuje se prema načelu po kojem najviši relativni udio u ukupnom ustroju nastavnih radnih mjesta imaju nastavna radna mjesta predavača.

Izbor na nastavna radna mjesta na veleučilištima i visokim školama

Članak 63.

(1) Izbor na nastavna radna mjesta provodi se na temelju javnog natječaja, a u skladu s općim aktom o ustroju radnih mjesta na veleučilištu ili visokoj školi.

(2) Natječaj i uvjeti za izbor na nastavna radna mjesta objavljuju se u Narodnim novinama na hrvatskom jeziku, te na mrežnim stranicama veleučilišta ili visoke škole, na hrvatskom jeziku i engleskom jeziku.

(3) Postupak izbora na nastavna radna mjesta propisuje se općim aktom veleučilišta ili visoke škole, u skladu s ovim Zakonom.

(4) Vrijeme trajanja postupka izbora na nastavna radna mjesta ne može biti dulje od 120 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama. U taj rok ne uračunava se razdoblje mjeseca srpnja i kolovoza tekuće kalendarske godine.

(5) S osobama izabranima na nastavna radna mjesta na veleučilištu, odnosno visokoj školi zaključuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme, s obvezom podnošenja izvješća o radu stručnom vijeću veleučilišta ili visoke škole u rokovima propisanim njihovim općim aktima, a najmanje svake tri godine.

(6) Popis radnih obveza o kojima se podnosi izvješće iz stavka 5. ovoga članka, propisuje se sukladno općem aktu veleučilišta ili visoke škole, te čini sastavni dio ugovora o radu akademskog nastavnika i obvezno obuhvaća minimalne uvjete propisane od strane Nacionalnog vijeća za to radno mjesto. Općim aktom veleučilišta ili visoke škole propisuje se sadržaj i oblik izvješća o radu, te postupak odlučivanja o prihvatanju izvješća.

(7) Za akademskog nastavnika kojem se ne prihvati izvješće o radu pokrenut će se postupak redovitog otkaza ugovora o radu (osobno uvjetovani otkaz), u skladu s općim propisima o radu i općim aktom sveučilišta.

(8) Obveza podnošenja izvješća o radu prestaje izborom na radno mjesto profesora visoke škole u drugom izboru.

Mirovanje rokova za izbor i podnošenje izvješća

Članak 64.

Rokovi iz članka 59. stavka 5. i članka 64. stavka 5. ovoga Zakona miruju za vrijeme trajanja rodiljnih dopusta, bolovanja duljih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti u smislu propisa kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom, kolektivnim ugovorom ili općim aktom visokog učilišta.

Lektori stranih jezika i lektori hrvatskog jezika

Članak 65.

(1) Na temelju međunarodnih ugovora i drugih akata, na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj mogu se zaposliti lektori stranih jezika, a na visokim učilištima u inozemstvu lektori hrvatskog jezika i književnosti, na osnovi ugovora o radu na određeno vrijeme.

(2) Uvjete za izbor i zasnivanje radnog odnosa lektora hrvatskog jezika na visokim učilištima u inozemstvu propisuje Ministar pravilnikom.

(3) Lektor iz stavka 2. ovoga članka, koji je prethodno zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme u sustavu obrazovanja i znanstvene djelatnosti u Republici Hrvatskoj ima pravo povratka na poslove na kojima je prethodno radio ili na druge poslove za koje ispunjava uvjete u roku od 30 dana od dana prestanka ugovora o radu lektora hrvatskog jezika na visokom učilištu u inozemstvu.

(4) Uvjete za izbor i zasnivanje radnog odnosa lektora stranih jezika na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj propisuje visoko učilište općim aktom.

Slobodna studijska godina

Članak 66.

(1) Akademski nastavnik, zaposlen na znanstveno-nastavnom, umjetničko-nastavnom ili nastavnom radnom mjestu profesora visoke škole može, uz uvjete propisane općim aktom visokog učilišta, dobiti plaćenu slobodnu studijsku godinu (sabbatical), radi stručnog, znanstvenog ili umjetničkog rada.

(2) Visoko učilište je u tom razdoblju dužno organizirati kontinuirano obavljanje nastave, te ispunjavanje drugih obveza u zamjenu za odsutnog akademskog nastavnika.

Ugovor o radu na teret vlastitih sredstava

Članak 67.

Visoko učilište može na teret vlastitih financijskih sredstava, na temelju javnog natječaja, zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme, u trajanju ne duljem od pet godina, s osobom koja ispunjava uvjete za izbor na odgovarajuće znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno ili nastavno radno mjesto.

Prestanak radnog odnosa akademskog nastavnika

Članak 68.

(1) Osobi izabranoj na znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno ili nastavno radno mjesto na visokom učilištu istekom akademske godine u kojoj je navršila 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža, prestaje ugovor o radu.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka visoko učilište može s redovitim profesorom u drugom izboru ili profesorom visoke škole u drugom izboru, kojem je prestao ugovor o radu radi odlaska u mirovinu, a koji nije stariji od 70 godina života, sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme.

(3) Ugovor iz stavka 2. ovoga članka visoko učilište sklapa za svaku akademsku godinu, ako se na raspisani natječaj ne prijavi odgovarajući pristupnik.

IX. SURADNIČKA I OSTALA RADNA MJESTA

Asistenti i stručni asistenti

Članak 69.

(1) Suradničko radno mjesto asistent ustrojava se na sveučilištu, a na veleučilištu i visokoj školi ustrojava se suradničko radno mjesto stručni asistent.

(2) Asistenti i stručni asistenti pomažu u provođenju dijela nastavnog procesa, provjeri znanja, znanstvenoj, umjetničkoj i stručnoj djelatnosti visokog učilišta u skladu s njegovim općim aktom.

(3) Izbor na radno mjesto asistenta i stručnog asistenta provodi se na temelju javnog natječaja.

(4) Na natječaj za suradničko radno mjesto asistenta može se javiti osoba sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem.

(5) Na natječaj za suradničko radno mjesto stručnog asistenta može se javiti osoba sa završenim sveučilišnim ili stručnim diplomskim studijem.

(6) Dodatne uvjete za izbor na suradničko radno mjesto asistenta ili stručnog asistenta propisuje visoko učilište svojim općim aktom.

(7) S osobom izabranom na suradničko radno mjesto asistenta ili stručnog asistenta zaključuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme, s obavezom podnošenja izvješća o radu najmanje svake 3 godine, sukladno općem aktu visokog učilišta.

Znanstveni novaci

Članak 70.

(1) Na sveučilištima se ustrojava suradničko radno mjesto znanstvenog novaka.

(2) Na suradnička radna mjesta znanstvenih novaka na sveučilištima odgovarajuće se primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuje znanstvena djelatnost.

(3) Nastavne obveze i prava znanstvenih novaka uređuje sveučilište općim aktom, sukladno odredbama propisa kojima se uređuje znanstvena djelatnost.

Suradnici postdoktorandi

Članak 71.

(1) Na sveučilištu se ustrojava suradničko radno mjesto suradnik postdoktorand.

(2) Na suradnike postdoktorande na sveučilištima primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje znanstvena djelatnost.

(3) Nastavne obveze, mobilnost te prava suradnika postdoktoranada uređuje sveučilište općim aktom sukladno odredbama propisa kojima se uređuje znanstvena djelatnost.

Ugovor o poslijediplomskom studiju znanstvenih novaka

Članak 72.

(1) Znanstvene pravne osobe sukladno odredbama propisa kojima se uređuje znanstvena djelatnost zaključuju ugovor kojim se uređuju prava i obveze znanstvenih novaka koji pohađaju poslijediplomski studij na sveučilištu.

(2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

- naziv i opis poslijediplomskog programa kojeg pohađa znanstveni novak;
- naziv i opis studijskog programa u čijem izvođenju sudjeluje znanstveni novak,
- normu rada u nastavi, te odredbe o obvezama, vremenu, načinu i vrsti nastave u čijem izvođenju sudjeluje znanstveni novak.

Ugovor o mobilnosti akademskih nastavnika i suradnika postdoktoranada

Članak 73.

(1) Visoka učilišta, sukladno odredbama propisa kojima se uređuje znanstvena djelatnost, zaključuju ugovor o mobilnosti akademskih nastavnika i suradnika postdoktoranada.

(2) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka uređuju se prava i obveze akademskih nastavnika i suradnika postdoktoranada, te njihova norma rada, opis znanstvene djelatnosti i sudjelovanje u odgovarajućem znanstvenom timu.

(3) Mobilnost iz stavka 1. ovoga članka ne može trajati dulje od 60 dana, izuzev za suradnike postdoktorande.

Produljenje ugovora o radu na određeno vrijeme

Članak 74.

Za vrijeme rodiljnih dopusta, bolovanja duljih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom i/ili kolektivnim ugovorom znanstvenim novacima i suradnicima postdoktorandima visoko učilište može produljiti ugovor o radu na određeno vrijeme za onoliko vremena koliko je trajao rodiljni dopust, bolovanje, obavljanje javne dužnosti te drugi opravdani slučaj.

Ostala radna mjesta na visokim učilištima

Članak 75.

(1) Na visokim učilištima mogu se ustrojiti stručna, administrativna, tehnička i druga nenastavna radna mjesta.

(2) Opis poslova i uvjeti za zapošljavanje na radnim mjestima iz stavka 1. ovoga članka propisuju se općim aktom visokog učilišta.

(3) Stručna radna mjesta na visokim učilištima su stručni suradnik, viši stručni suradnik i stručni savjetnik. Osobe na stručnim radnim mjestima sudjeluju u ostvarivanju funkcije znanstvene, stručne i nastavne djelatnosti visokog učilišta.

X. EVIDENCIJA ZAPOSLENIKA I RADNOG VREMENA

Evidencijski sustav

Članak 76

(1) Visoka učilišta obvezna su voditi evidenciju o zaposlenicima i radnom vremenu sukladno propisima kojima se uređuju radni odnosi.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka Ministar pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 1. ovoga članka, vodeći računa o posebnostima propisanih normi rada u sustavu visokog obrazovanja.

(3) Evidencija iz stavka 1. ovoga članka obvezno se vodi i u okviru informacijskoga sustava visokog učilišta.

Rad izvan matičnog visokog učilišta

Članak 77.

(1) Zaposlenik visokog učilišta čiji je osnivač Republika Hrvatska može obavljati poslove izvan matičnog visokog učilišta, isključivo na temelju odobrenja čelnika visokog učilišta i/ili ugovora između matičnog visokog učilišta i pravne osobe u kojoj se navedeni poslovi obavljaju, ako je riječ o poslovima koji čine predmet osnovne djelatnosti matičnog visokog učilišta ili su s njome neposredno povezani u znanstvenom, nastavnom ili stručnom smislu.

(2) Rad zaposlenika izvan matičnog visokog učilišta može iznositi najviše jednu trećinu radnog vremena ili najviše polovicu nastavne norme utvrđene kolektivnim ugovorom.

(3) Iznimno, rad iz stavka 2. ovoga članka može iznositi punu nastavnu normu, ali najdulje u razdoblju od jedne akademske godine.

(4) Rad zaposlenika unutar matičnog sveučilišta čiji je osnivač Republika Hrvatska, bez obzira na kojoj se sastavnici izvodi, smatra se obvezom iz ugovora o radu i ne smatra se vanjskom suradnjom ili radom izvan matičnog visokog učilišta, u smislu primjene odredaba ovoga članka.

XI. ODGOVORNOST ZAPOSLENIKA

Sukob interesa

Članak 78.

(1) Članovi upravljačkih tijela i čelnici visokih učilišta kojima je osnivač Republika Hrvatska ne mogu obavljati upravljačku djelatnost niti mogu biti vlasnici poslovnih udjela, dionica ili drugih prava na temelju kojih sudjeluju u upravljanju ili u raspodjeli više od 20% dobiti gospodarskog subjekta koji se bavi djelatnošću koja je neposredno ili posredno povezana s djelatnošću visokog učilišta.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka može se odgovarajuće primijeniti i na ostale zaposlenike visokih učilišta, ukoliko je to predviđeno općim aktom visokog učilišta.

Etička odgovornost

Članak 79.

(1) Visoka učilišta osnivaju etičko povjerenstvo ili etički savjet u svrhu promicanja i zaštite etičkih načela u znanstvenom radu, nastavnoj djelatnosti, međusobnim odnosima i javnom istupanju nastavnika, suradnika i znanstvenika.

(2) Visoka učilišta sukladno općem aktu donose etički kodeks i objavljuju ga na svojim mrežnim stranicama.

Stegovna odgovornost

Članak 80.

(1) Zaposlenici visokih učilišta stegovno odgovaraju za povrede svojih radnih obveza i obveza koje iz njih proizlaze, kao i za grubo narušavanje ugleda visokog učilišta, sukladno općem aktu visokog učilišta.

(2) Utvrđena stegovna odgovornost akademskog nastavnika može imati za posljedicu oduzimanje akademske nastavne dopusnice iz članka 58. ovoga Zakona, ako je to predviđeno općim aktom visokog učilišta.

(3) Stegovno se može odgovarati samo za djelo koje je u vrijeme počinjenja općim aktom visokog učilišta bilo predviđeno kao stegovno djelo i za koje je bila predviđena određena stegovna mjera.

XII. EVIDENCIJSKI I PODATKOVNI SUSTAVI VISOKOG OBRAZOVANJA

Zbornici visokih učilišta

Članak 81.

(1) Javna i privatna visoka učilišta dužna su jedanput godišnje objaviti zbornik koji sadrži sve informacije od značaja za visoko učilište, a osobito:

- statut i ostale opće akte;
- poslovnike kojima se uređuje način rada i odlučivanja tijela visokog učilišta;
- financijska izvješća, a za sveučilišta i programski ugovor, te izvješća o njegovoj provedbi;
- studijske programe, akademske i stručne nazive te akademske stupnjeve koji se stječu na visokom učilištu;
- informacije o članovima tijela visokog učilišta;
- rezultate unutarnjeg i vanjskog vrednovanja kvalitete;
- obavijesti od značaja za studente i nastavnike;
- ostale podatke utvrđene općim aktom visokog učilišta.

(2) Zbornik iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u tiskanoj i elektroničkoj verziji.

E-infrastrukture

Članak 82.

(1) Elektroničke infrastrukture (e-infrastrukture) ustrojavaju se u svrhu kvalitetne i efikasne uporabe informatičkih resursa za potrebe funkcioniranja i razvoja sustava visokoga obrazovanja i/ili stvaranja preduvjeta za izgradnju kolaborativnih istraživačkih sredina.

(2) E-infrastrukture se, u pravilu, ustrojavaju na razini Republike Hrvatske, uz mogućnost njihovog ustrojavanja i na razini pojedinih visokih učilišta, mreže visokih učilišta ili mreže znanstvenih pravnih osoba.

(3) Ustroj i rad e-infrastrukture na razini Republike Hrvatske propisuje Ministar, a na razini visokih učilišta sama visoka učilišta svojim općim aktima.

Informacijski sustavi u visokom obrazovanju

Članak 83.

(1) Visoka učilišta ustrojavaju informacijski sustav za vođenje službenih evidencija o podacima iz vlastite djelatnosti, za statističke obrade i analizu podataka, te obavljanje drugih poslova sukladno općem aktu visokog učilišta.

(2) Informacijski sustav iz stavka 1. ovoga članka sastavni je dio unutarnjeg sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete, te podliježe postupcima vanjskog osiguravanja i unapređivanja kvalitete.

(3) Ministarstvo, odnosno Agencija, imaju pristup podacima iz informacijskog sustava navedenog u stavku 1. ovoga članka, isključivo u svrhu izrade analiza i statističkih izvješća na razini Republike Hrvatske, te utvrđivanja točnosti podataka iz upisnika propisanih ovim Zakonom.

(4) Ministar donosi pravilnik o dostavi podataka iz informacijskih sustava iz stavka 1. ovoga članka, kojim se regulira vrsta podataka, format podataka, način dostave podataka, zaštita osobnih podataka, osiguravanje vjerodostojnosti podataka, te ostala pitanja od značaja za prikupljanje i analizu podataka na nacionalnoj razini.

Upisnik visokih učilišta i studijskih programa

Članak 84.

(1) Agencija ustrojava i vodi Upisnik visokih učilišta i studijskih programa (u daljnjem tekstu: Upisnik).

(2) Visoko učilište može započeti obavljanje djelatnosti nakon upisa u sudski registar i Upisnik.

(3) Postupak upisa visokih učilišta u Upisnik pokreće po službenoj dužnosti Agencija, nakon što Ministar izda odgovarajuću dopusnicu, te o upisu ili odbijanju upisa izdaje rješenje.

(4) Na rješenje iz stavka 3. ovoga članka žalba se može izjaviti Ministarstvu.

(5) Visoko učilište može započeti izvođenje studijskog programa nakon što je upisan u Upisnik.

(6) Postupak upisa studijskih programa u Upisnik pokreće visoko učilište koje će izvoditi studij, sukladno propisu kojim se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

(7) O upisu studijskih programa u Upisnik Agencija izdaje potvrdu, sukladno propisima kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

(8) Sadržaj, oblik i način vođenja Upisnika, te postupak upisa u Upisnik propisuje Ministar pravilnikom.

Brisanje iz Upisnika

Članak 85.

(1) Brisanje visokog učilišta iz Upisnika provodi Agencija rješenjem, na temelju uskrate dopusnice za rad visokog učilišta.

(2) Brisanje studijskih programa iz Upisnika provodi Agencija rješenjem nakon što je oduzeta akreditacija za taj studijski program ili nakon što je visoko učilište donijelo odluku o prestanku izvođenja navedenog studijskog programa.

(3) Na rješenje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka žalba se može izjaviti Ministarstvu.

XIII. FINANCIRANJE VISOKOG OBRAZOVANJA

Izvori financiranja

Članak 86.

(1) Visoka učilišta financiraju se iz:

- Državnog proračuna Republike Hrvatske;
- sredstava osnivača;
- upisnina studenata;
- proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- Hrvatske zaklade za znanost, zaklada, fondova i donacija;
- vlastitih prihoda ostvarenih na tržištu od istraživačkih, umjetničkih i stručnih projekata, elaborata, ekspertiza, nakladničke i drugih djelatnosti;
- ostalih izvora.

(2) Prihod visokih učilišta ostvaren od upisnina smatra se namjenskim prihodom, sukladno propisima kojima se uređuju prihodi proračunskih korisnika.

(3) Visoka učilišta mogu se financirati samo iz onih izvora koji ne utječu na njihovu neovisnost i dostojanstvo.

(4) Vlastiti prihodi mogu se ostvarivati samo djelatnostima koje ne štete ostvarenju osnovnih zadaća visokih učilišta.

Financiranje javnih visokih učilišta

Članak 87.

(1) Sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske namijenjena javnim visokim učilištima utvrđuju se kao ukupni iznos (*lump sum*) za njihov rad, a ona ih svojim proračunom raspoređuju na pojedine troškovne stavke, sukladno statutu i odlukama svojih nadležnih tijela.

(2) Javna sveučilišta financiraju se, sukladno posebnom zakonu, putem programskih ugovora, tijekom trogodišnjeg razdoblja.

(3) Javna veleučilišta i visoke škole financiraju se iz Državnog proračuna Republike Hrvatske na temelju utvrđenog kapaciteta pojedinoga javnog veleučilišta i visoke škole, utvrđenih troškova studija te ocjene o njihovoj kvaliteti utvrđene temeljem vrednovanja provedenog sukladno propisu kojim se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

(4) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka doznaju se javnim visokim učilištima u podjednakim mjesečnim obrocima.

XIV. NADZOR

Nadzor nad primjenom ovoga Zakona

Članak 88.

(1) Ministarstvo nadzire primjenu odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, ako drugim propisom nije određeno da nadzor obavlja drugo tijelo državne uprave.

(2) Ako se pri obavljanju nadzora na visokim učilištima utvrdi da je prekršena koja od odredaba ovoga Zakona ili na temelju njega donesenog propisa, Ministarstvo može obustaviti od izvršenja, poništiti ili ukinuti spornu odluku.

(3) Protiv odluke Ministarstva iz stavka 2. ovoga članka ne može se izjaviti žalba, al se može pokrenuti upravni spor.

Upravni nadzor veleučilišta i visokih škola

Članak 89.

(1) Na nadzor nad općim i pojedinačnim aktima te drugim poslovima koji se na temelju javne ovlasti obavljaju na veleučilištima i visokim školama, primjenjuju se propisi kojima se uređuje sustav državne uprave.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da su opći akt ili pojedine njegove odredbe protivne Zakonu ili drugom propisu, obustavit će ga od primjene i naložiti veleučilištu i visokoj školi da ih uskladi sa Zakonom ili drugim propisom u roku od 30 dana od dana dostave zahtjeva.

(3) Ako Ministarstvo utvrdi nedostatke ili propuste u radu veleučilišta i visoke škole, zatražit će otklanjanje nedostataka ili propusta u razumnom roku, a najdulje u roku od 90 dana od dana utvrđenja nepravilnosti ili propusta.

(4) Ako veleučilište i visoka škola ne otkloni nedostatak ili propust u radu u roku iz stavka 4. ovoga članka, protiv veleučilišta i visoke škole, fizičke osobe ili odgovorne osobe u veleučilištu i visokoj školi pokrenut će se prekršajni postupak, u skladu s prekršajnim odredbama ovoga Zakona.

Nadzor nad primjenom odredbi općeg propisa o radu

Članak 90.

Nadzor nad primjenom propisa kojima se uređuju radni odnosi na visokim učilištima obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada.

Članak 91.

(1) Ministarstvo nadzire izvršenje obveza preuzetih proračunima visokih učilišta, namjensko trošenje sredstava dodijeljenih iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, kao i izvršenje ugovora sklopljenih između visokih učilišta i Ministarstva.

(2) Ako Ministarstvo u obavljanju nadzora iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da visoko učilište ne izvršava ugovorne obveze, ili nenamjenski troši dodijeljena sredstva, može raskinuti ugovor i donijeti odluku o obustavi daljnje novčane potpore koja je predmet ugovora.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka Ministarstvo će pokrenuti pred nadležnim državnim tijelima postupak protiv odgovornih osoba visokog učilišta, te izvijestiti osnivača radi poduzimanja mjera koje su u njegovu djelokrugu.

XV. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 92.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se visoko učilište ako:

- ne postupi po zahtjevu Ministarstva za otklanjanje nedostataka ili propusta u određenom roku;
- obavlja izbor na radna mjesta protivno odredbama ovoga Zakona i svojih općih akata;
- otkaže ugovor o radu kad za to nisu ispunjeni uvjeti propisanim zakonom ili općim aktom ili ako ne poštuje odredbe ovoga Zakona o odlasku akademskih nastavnika u mirovinu;
- započne obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja bez dopusnice ili drugog odgovarajućeg akta sukladno posebnom zakonu, kad je takav akt propisan kao preduvjet za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja odredbama ovoga ili posebnog zakona;
- obavlja suradnju sa znanstvenim institutom protivno odredbama ovoga Zakona;
- obavlja suradnju sa drugim poslodavcem protivno odredbi članka 78. ovoga Zakona;
- ne upotrijebi višak prihoda sukladno Zakonu o proračunu;
- ne uskladi svoj ustroj i rad s odredbama ovoga ili posebnog zakona.

(2) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom od 300,00 kuna do 15.000,00 kuna kaznit će se, na način i u postupku propisanom Zakonom o prekršajima, fizička osoba koja upotrebljava akademski ili stručni naziv ili akademski stupanj i njegovu kraticu protivno odredbama ovoga Zakona.

(4) Za prekršaje iz ovoga članka ovlašteni podnositelj optužnoga prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka je Ministar ili osoba koju on ovlasti.

(5) Osobi koja je počinitelj prekršaja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja zvanja, određenih djelatnosti, poslova ili dužnosti fizičkoj osobi, u trajanju od 1 mjeseca do godine dana ili zaštitna mjera zabrane obavljanja određenih djelatnosti ili poslova pravnoj osobi, u trajanju od 3 mjeseca do godine dana.

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Organizacijske promjene

Članak 93.

(1) Veleučilišta i visoke škole osnovani sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11), kojima su osnivači jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave stupanjem na snagu ovoga Zakona smatraju se javnim visokim učilištima sukladno ovome Zakonu.

(2) Na veleučilišta i visoke škole iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe ovoga Zakona, osim odredaba kojima se regulira financiranje javnih veleučilišta i visokih škola. Sredstva za rad veleučilišta i visokih škola iz stavka 1. ovoga članka osigurava osnivač, sukladno propisima kojima se uređuju ustanove.

(3) Veleučilišta i visoke škole, osnovane sukladno propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dužne su se uskladiti s odredbom članka 12. ovoga Zakona najkasnije istekom roka od godine dana od dana donošenja mreže visokih učilišta, sukladno propisima kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

(4) Veleučilišta i visoke škole uskladit će svoje statute s odredbama ovoga Zakona u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Ostale opće akte veleučilišta i visoke škole uskladit će u daljnjem roku od dva mjeseca od dana donošenja statuta iz stavka 4. ovoga članka.

Mandati i izbori

Članak 94.

(1) Dekani veleučilišta i visokih škola izabrani sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) ostaju na dužnosti do isteka mandata na koji su izabrani.

(2) Postupci izbora dekana veleučilišta i visokih škola koji su započeti, a nisu dovršeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema odredbama propisa i općih akata prema kojima su započeti.

(3) Dekani veleučilišta i visokih škola, kojima mandat istječe nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, a prije donošenja statuta sukladno ovome Zakonu, imenovat će se vršiteljima dužnosti do imenovanja dekana sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 95.

(1) Preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studiji te stručni studiji na visokim učilištima ustrojeni sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) ustrojiti će se, organizirati i provoditi prema odredbama ovoga Zakona od akademske godine 2012./2013.

(2) Studenti upisani na preddiplomski, diplomski, poslijediplomski studij ili stručni studij na visokim učilištima, a koji su ustrojeni sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11), imaju pravo dovršiti studij prema studijskom programu i uvjetima koji su važili prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajući akademski ili stručni naziv ili akademski stupanj sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Studenti kojima je na temelju Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) odobrena tema za izradu doktorskog rada bez doktorskog studija, imaju pravo obrane doktorskog rada i stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Uspjeh studenta na ispitu i drugim provjerama znanja izražen u ocjenama temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11), a na zahtjev studenta, visoka učilišta prevest će sukladno odredbi članka 42. ovoga Zakona, a na način predviđen općim aktom visokog učilišta.

Zatečeni stručni i akademski nazivi te akademski stupanj

Članak 96.

(1) Akademsko i stručno nazivlje stečeno sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga Zakona izjednačavaju se na sljedeći način:

- nazivlje stečeno završetkom preddiplomskog sveučilišnog studija i stručnog studija u trajanju od najmanje tri godine, nazivlje stečeno završenim VI stupnjem stručne spreme prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga Zakona ili završenim stručnim studijem u trajanju od dvije ili tri godine (všs) izjednačava se s nazivljem *baccalaureus* (prvostupnik) uz naznaku struke;
- nazivlje stečeno završetkom preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija i integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija, nazivlje stečeno završenim VII/1 stupnjem stručne spreme na sveučilištu prema propisima koji su bili na snazi do 1996. godine, kao i nazivlje stečeno završenim VII/1 stupnjem stručne spreme (vss) na sveučilištu nakon 1996. godine izjednačava se s nazivljem *magistar* (mag.) uz naznaku struke;
- nazivlje stečeno završetkom specijalističkog diplomskog stručnog studija te nazivlje stečeno završenim VII/1 (vss) na stručnim studijima prema propisima

koji su bili na snazi nakon 1996. godine, a prije stupanja na snagu ovoga Zakona, izjednačava se s nazivljem stručni magistar uz naznaku struke (str. mag.)

- nazivlje stečeno završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija, osim završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija medicine, stomatologije ili veterine, a prije stupanja na snagu ovoga Zakona kao nazivlje stečeno završetkom stručnog magisterija prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga Zakona izjednačavaju se s nazivljem specijalist struke;

(2) Osobe koje su sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga Zakona stekle akademski stupanj magistra znanosti (mr. sc.), akademski stupanj doktora znanosti (dr. sc.) i akademski naziv sveučilišni magistar uz naznaku struke (univ. mag.) zadržavaju ih.

(3) Osobe koje su stekle stručne i akademske nazive i stupnjeve sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga Zakona imaju pravo njihova daljnjeg korištenja sukladno propisima prema kojima su ih stekli, a mogu i od visokog učilišta na kojem su stečeni zatražiti potvrdu o izjednačavanju nazivlja sukladno stavku 1. ovoga članka, u postupku propisanom općim aktom visokog učilišta.

(4) Ako visoko učilište iz stavka 3. ovoga članka ili njegov pravni slijednik više ne postoji, Nacionalno vijeće odredit će visoko učilište koje će odlučiti o zahtjevu.

(5) Osobe koje su prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) stekle magisterij znanosti mogu sukladno općem aktu sveučilišta steći doktorat znanosti obranom doktorskog rada, prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, a najkasnije do 31. kolovoza 2012. godine.

Započeti izbori u zvanja i odgovarajuća radna mjesta

Članak 97.

Natječajni postupci izbora u znanstvena zvanja i na odgovarajuća znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna radna mjesta započeti prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a najkasnije do 30. lipnja 2012. godine.

Zatečena zvanja i radna mjesta

Članak 98.

(1) Osobe izabrane u znanstvena, znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona zadržavaju stečena zvanja.

(2) Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na odgovarajućim znanstveno-nastavnim, umjetničko-nastavnim i nastavnim radnim mjestima zadržavaju

postojeće ugovore o radu odnosno smatra se da su izabrani sukladno odredbama članaka 59. i 64. ovoga Zakona.

(3) Za osobe iz stavka 2. ovoga članka, osim osoba zatečenih na nastavnim radnim mjestima, dan stupanja na snagu ovoga Zakona smatra se danom stjecanja akademske nastavne dopusnice sukladno ovome Zakonu.

(4) Visoka učilišta dužna su u roku od šest mjeseci od dana donošenja općih akata iz članaka 59. i 64. ovoga Zakona osobama iz stavka 3. ovoga članka uskladiti ugovore o radu u smislu podnošenja izvješća o radu, a u skladu s odredbama ovoga Zakona. .

(5) Osobe izabrane u stručna zvanja i na stručna radna mjesta prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona zadržavaju stečena zvanja i radna mjesta.

Znanstveni novaci i asistenti

Članak 99.

(1) Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na suradničkom radom mjestu zadržavaju postojeći ugovor o radu.

(2) Iznimno, osobe koje su danom stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na suradničkom radnom mjestu, a koje ispunje uvjet stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti za vrijeme trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme od šest odnosno osam godina, nakon stupanja na snagu ovoga Zakona mogu sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme na suradničkom radnom mjestu - suradnik postdoktorand do ukupno deset odnosno jedanaest godina ako je ugovor o radu bio sklopljen na osam godina, računajući od dana zaključenja prvog ugovora o radu na određeno vrijeme na suradničkom radom mjestu.

Zatečeni postupci izbora na suradnička i stručna radna mjesta

Članak 100.

Natječajni postupci izbora u suradnička i stručna zvanja i na odgovarajuća radna mjesta započeti prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a najkasnije do 30. lipnja 2012. godine.

Studenti državljani zemalja članica Europske unije

Članak 101.

Početkom prve sljedeće akademske godine nakon što Republika Hrvatska postane država članica Europske unije studenti i akademski nastavnici državljani zemalja Europske unije imaju ista prava na temelju ovoga Zakona kao i studenti i akademski nastavnici državljani Republike Hrvatske.

Članak 102.

(1) Odbor za etiku u znanosti i visokom obrazovanju i Savjet za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja, ustrojeno sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11), prestaju s radom istekom roka od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje imenovat će se prema odredbama ovoga Zakona najkasnije do 1. siječnja 2012. godine.

(3) Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje ustrojeno prema odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) nastavlja s radom do imenovanja Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje sukladno odredbama ovoga Zakona.

Primjena odredbi o financiranju

Članak 103.

Financiranje visokog obrazovanja prema odredbama ovoga Zakona započet će početkom akademske godine 2012/2013. Do tad, financiranje će se provoditi prema odredbama propisa koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Obveza donošenja podzakonskih propisa

Članak 104.

Podzakonske propise na temelju ovoga Zakona Ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja ovoga Zakona na snagu.

Prestanak važenja propisa

Članak 105.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o prosvjetnoj inspekciji (Narodne novine, br. 5/81 i 39/87) u dijelu koji se odnosi na visoka učilišta i Zakon o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (Narodne novine, broj 107/07) i na njemu utemeljeni propisi, osim onih odredbi tog zakona i na njemu utemeljenih propisa za koje je ovim Zakonom propisano da će se primjenjivati do određenog vremena i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) primjenjivat će se i nakon prestanka važenja toga zakona sve do donošenja odgovarajućih propisa prema ovome Zakonu, osim ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Završna odredba - stupanje na snagu

Članak 106.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1. propisuje predmet normiranja i upućuje na primjenu odredbi propisa kojim se uređuju ustanove, te na poštivanje rodnosti.

Članak 2. propisuje definicije osnovnih pojmova (visoko učilište, sveučilište, veleučilište, visoka škola, studij, nastavna baza, studij na daljinu, sveučilišni, stručni i združeni studiji, ECTS bodovi, cjeloživotno učenje, akademska zajednica, student, privremeni student, akademska nastavna dopusnica (*venia docendi*), akademski nastavnik, znanstveni novak, asistent, stručni asistent, suradnik postdoktorand, mobilnost studenata, mobilnost nastavnika, ishodi učenja, sustav osiguravanja i unapređivanja kvalitete u visokom obrazovanju, znanstvena pravna osoba i e-infrastrukture).

Članak 3. propisuje temeljna načela i ciljeve visokog obrazovanja, akademske slobode članova akademske zajednice, akademsku samoupravu na visokim učilištima.

Članak 4. propisuje ulogu Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje te njegovu odgovornost Hrvatskom saboru.

Članak 5. propisuje sastav i način imenovanja članova Nacionalnog vijeća.

Članak 6. propisuje da se rad Nacionalnog vijeća pobliže uređuje njegovim Poslovníkom.

Članak 7. propisuje mogućnost razrješenja članova Nacionalnog vijeća prije isteka vremena na koje je član imenovan, te tko može pokrenuti postupak radi utvrđivanja uvjeta za razrješenje člana i način postupanja nakon primitka zahtjeva za razrješenjem člana.

Članak 8. propisuje sastav Rektorske konferencije i njezinu ulogu.

Članak 9. propisuje sastav Vijeća veleučilišta i visokih škola, djelovanje navedenoga Vijeća.

Članak 10. propisuje definicije i način osnivanja javnih i privatnih visokih učilišta, osnivanje visokih učilišta za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja te obavljanje upravnog nadzora nad zakonitošću rada i općih akata visokih učilišta koja se osnivaju za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja.

Članak 11. propisuje osnivanje sveučilišta, te da sveučilište može ustrojiti svoje nastavne baze.

Članak 12. propisuje osnivanje veleučilišta i visoke škole, da veleučilišta i visoke škole mogu ustrojiti svoje nastavne baze te osnivati posebne ustanove za obavljanje djelatnosti prehrane i smještaja studenata.

Članak 13. propisuje djelovanje visokih vjerskih učilišta.

Članak 14. propisuje ustroj i tijela sveučilišta.

Članak 15. propisuje uređivanje ustroja veleučilišta i visoke škole njihovim statutima.

Članak 16. propisuje koja su tijela veleučilišta i visoke škole.

Članak 17. propisuje funkciju dekana veleučilišta i visoke škole, tko ga bira i razrješava i na čiji prijedlog, te kome odgovara za akademska pitanja i zakonitost rada.

Članak 18. propisuje ulogu stručnog vijeća, sastav stručnog vijeća, rad studentskih predstavnika u stručnom vijeću te njihovo pravo suspenzivnog veta.

Članak 19. propisuje ulogu upravnog vijeća, njegov sastav, način imenovanja članova upravnog vijeća, sudjelovanje dekana i predstavnika studenata u radu upravnog vijeća.

Članak 20. propisuje donošenje i sadržaj studijskog programa, sastavni dio obrazloženja koje se prilaže prijedlogu za donošenje studijskog programa.

Članak 21. propisuje ustrojavanje studija u punoj nastavnoj satnici (redoviti studij) i studija u produljenom obliku (izvanredni studij).

Članak 22. propisuje izvedbeni plan studija, kada se utvrđuje i javno objavljuje, te što se njime utvrđuje.

Članak 23. propisuje upis na studij, tko i na koji način utvrđuje uvjete upisa na studij, što mora sadržavati natječaj na temelju kojeg se upis obavlja.

Članak 24. propisuje na koji način se utvrđuje kapacitet ili maksimalan broj upisnih mjesta na visokim učilištima, te tko utvrđuje broj studenata koji se upisuju na pojedini studij (kvota).

Članak 25. propisuje kada počinje i kada završava akademska godina.

Članak 26. propisuje da se u sustavu visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj koristi ECTS sustav za stjecanje i prijenos bodova.

Članak 27. propisuje da se na visokim učilištima ustrojavaju i izvode tri razine studija: prijediplomski, diplomski i poslijediplomski. Također se propisuje gdje se ustrojavaju sveučilišni i stručni studiji.

Članak 28. propisuje da prijediplomski studij osposobljava studente za stručni rad i zapošljavanje na određenim stručnim poslovima, uz istodobnu pripremu za nastavak studija na diplomskoj razini. Ovim člankom propisuje se tko može upisati prijediplomski studij te kako završava prijediplomski studij.

Članak 29. propisuje za što osposobljava studente sveučilišni diplomski studij, koliko traje te koji je uvjet za završetak sveučilišnog ili stručnog prijediplomskog studija.

Članak 30. propisuje za što osposobljava studente stručni diplomski studij, koliko traje, što se njegovim završetkom stječe te koji je uvjet za upis na stručni diplomski studij.

Članak 31. propisuje da sveučilišni diplomski studij i stručni diplomski studij završavaju polaganjem svih ispita, izradom diplomskog rada i polaganjem diplomskog ispita, u skladu sa studijskim programom. Također se propisuje uvjet za završetak sveučilišnog diplomskog studija ili stručnog diplomskog studija.

Članak 32. propisuje da se pojedini studijski programi mogu provoditi integrirano, kroz prvu i drugu razinu studija. Također se ovim člankom propisuje koliko najmanje traju integrirani prijediplomski i diplomski studijski programi te što se stječe njihovim završetkom.

Članak 33. propisuje da se poslijediplomski studiji ustrojavaju i izvode na sveučilištu kao specijalistički i doktorski studiji. Također se propisuje trajanje navedenih studija i kada se mogu upisati.

Članak 34. propisuje se završetak poslijediplomskog specijalističkog studija te koliko se ECTS bodova stječe.

Članak 35. propisuje završetak poslijediplomskog dokorskog znanstvenog studija i poslijediplomskog dokorskog umjetničkog studija. Također se propisuje da nositelj poslijediplomskog dokorskog studija je dužan objaviti disertaciju na mrežnim stranicama sveučilišta u roku 30 dana od dana prijave.

Članak 36. propisuje koji se akademski i stručni nazivi stječu završetkom studija. Propisuje se korištenje kratica akademskih naziva i kratica akademskog stupnja.

Članak 37. propisuje da visoka učilišta mogu ustrojiti vlastite nastavne baze u suradnji sa znanstvenim i drugim pravnim osobama radi provođenja dijela prijediplomskih i diplomskih studijskih programa. Također se propisuje što mora sadržavati ugovor o suradnji o izvođenju studijskih programa, te da se na ustrojavanje nastavnih baza odgovarajuće primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Članak 38. propisuje združene sveučilišne studije kao sveučilišne studije koje ustrojavaju i izvode najmanje dva sveučilišta, na temelju zajednički utvrđenog programa studija. Ustroj, izvedba i završetak združenog studija uređuje se sporazumom između sveučilišta, a provodi se sukladno odredbama ovoga Zakona. Također se propisuje da se združeni studiji mogu ustrojiti i izvoditi i s akreditiranim visokim učilištima izvan Republike Hrvatske na temelju prethodnoga pozitivnog mišljenja Agencije.

Članak 39. propisuje ustrojavanje zajedničkih poslijediplomskih doktorskih studija. Ustroj, izvedba i završetak zajedničkog poslijediplomskog dokorskog studija uređuje se sporazumom između sveučilišta i javnog znanstvenog instituta.

Članak 40. propisuje organiziranja studija na daljinu, ako su osigurani uvjeti za provođenje studija kroz unaprijed određeni slijed nastavnih modula i samostalno učenje studenata, uz odgovarajuće nastavne materijale za pripremu ispita.

Članak 41. propisuje da visoko učilište općim aktom uređuje ustroj, način izvođenja, osiguravanje kvalitete i organizacijske oblike cjeloživotnog učenja, te da visoka učilišta mogu ustrojiti programe stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja.

Članak 42. propisuje način provjere stečenih ishoda učenja, ispite i ocjene. Propisuju se ocjene kojima se izražava uspjeh studenata na ispitu i drugim provjerama znanja.

Članak 43. propisuje da se po završetku prijediplomskog, diplomskog i poslijediplomskog studija studentu izdaje diploma. Propisuje se što se diplomom kao javnom ispravom potvrđuje, te da sadržaj diplome propisuje Ministar, a oblik potvrde propisuje visoko učilište.

Članak 44. propisuje da po završetku programa stručnog usavršavanja visoko učilište polazniku izdaje odgovarajuću potvrdu koja sadržava opterećenje polaznika, a ako se opterećenje u okviru programa mjeri ECTS bodovima sadrži i ECTS bodove.

Članak 45. propisuje da visoko učilište, uz diplomu, bez novčane naknade, izdaje i dopunsku ispravu o studiju, na hrvatskom i engleskom jeziku.

Članak 46. propisuje da se postupak priznavanja inozemnih visokoobrazovanih kvalifikacija provodi sukladno posebnim propisima ili temeljem bilateralnih ili multilateralnih ugovora koji obvezuju Republiku Hrvatsku.

Članak 47. propisuje kako se stječe i dokazuje status studenta, te koja su njegova prava i obveze.

Članak 48. propisuje prava iz studentskog standarda studenata državljana Republike Hrvatske koji studiraju na redovitom prijediplomskom i diplomskom studiju.

Članak 49. propisuje da visoka učilišta samostalno utvrđuju iznos upisnine po studentu, na ime ukupnog iznosa administrativnih troškova studija, po akademskoj godini ili upisanih 60 ECTS-a. Također se propisuje koji iznos upisnina ne može prelaziti.

Članak 50. propisuje da se studentu na prijediplomskom i diplomskom studiju dodjeljuje studentski savjetnik koji mu pomaže u studiju te prati njegov rad i postignuća.

Članak 51. propisuje studentsko vrednovanje kao sastavni dio sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete u visokom obrazovanju. Također se propisuje kako se provodi studentsko vrednovanje te koji su elementi obuhvaćeni, gdje se objavljuju rezultati studentskog vrednovanja.

Članak 52. propisuje mirovanje prava i obveza studenata koji studiraju na redovitom studiju.

Članak 53. propisuje posebna prava studenata s invaliditetom.

Članak 54. propisuje na koji način studentu prestaje njegov status.

Članak 55. propisuje da se znanstveno - nastavna i umjetničko - nastavna radna mjesta ustrojavaju na sveučilištima. Nastavna radna mjesta se ustrojavaju na visokim učilištima.

Članak 56. propisuje znanstveno - nastavna, umjetničko - nastavna, nastavna radna mjesta na sveučilištima, te nastavna radna mjesta na umjetničkim akademijama i/ili umjetničkim

odjelima sveučilišta. Također se propisuje načelo temeljem kojeg se uređuje ustroj i ukupan broj radnih mjesta.

Članak 57. propisuje uvjete za stjecanje akademske nastavne dopusnice, te kada se može uskratiti izdavanje navedene dopusnice odnosno privremeno ili trajno oduzeti akademska nastavna dopusnica. Također je propisano da se protiv akta kojim se odbija izdavanje akademske nastavne dopusnice ili kojim se akademska nastavna dopusnica oduzima, može pokrenuti radni spor.

Članak 58. propisuje provođenje izbora na znanstveno-nastavna radna mjesta i umjetničko-nastavna radna mjesta, te da se s osobama izabranima na znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna radna mjesta na sveučilištu zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme, s obvezom podnošenja izvješća o radu senatu sveučilišta u rokovima propisanim općim aktom sveučilišta, a najmanje svake tri godine.

Članak 59. sadrži odredbe o stručnom povjerenstvu sveučilišta koje ocjenjuje znanstvene, umjetničke, nastavne i stručne kompetencije pristupnika na natječaju za znanstveno-nastavno i umjetničko-nastavno radno mjesto.

Članak 60. propisuje da sveučilište može povjeriti izvedbu nastavnog predmeta akademskim nastavnicima drugih sveučilišta (gostujući akademski nastavnik). Također se propisuje da sveučilište može, bez zaključivanja ugovora o radu, povjeriti izvedbu dijela ili cjelokupne nastave iz određenog nastavnog predmeta osobi koja ispunjava uvjete za izbor na znanstveno-nastavno ili umjetničko-nastavno radno mjesto docenta, pod uvjetom da ju izabere u naslovno zvanje docenta (naslovni docent). Visoko učilište može bez sklapanja ugovora o radu povjeriti izvedbu dijela nastave iz određenog nastavnog predmeta stručnjacima izvan sustava znanosti i visokog obrazovanja (gostujući nastavnik).

Članak 61. propisuje da sveučilišta svojim istaknutim umirovljenim redovitim profesorima ili redovitim profesorima u drugom izboru, mogu dodijeliti naslov professor emeritus, te on može, u skladu s potrebama sveučilišta, sudjelovati u izvođenju nastave na poslijediplomskom studiju i u radu na znanstvenim projektima. Iznimno umirovljeni profesor koji ima naslov professor emeritus može, u skladu s potrebama sveučilišta, sudjelovati u izvođenju nastave na sveučilišnom diplomskom studiju u umjetničkom području. Postupak imenovanja i prava umirovljenog redovitog profesora s naslovom professor emeritus pobliže se uređuju općim aktom sveučilišta.

Članak 62. propisuje da su nastavna radna mjesta na veleučilištima i visokim školama predavač, viši predavač, profesor visoke škole, profesor visoke škole u drugom izboru. Minimalne uvjete za izbor na navedena radna mjesta propisuje Nacionalno vijeće, a veleučilišta i visoke škole svojim općim aktima propisuju dodatne uvjete za izbor na nastavna radna mjesta. Ustroj i ukupan broj nastavnih radnih mjesta na javnim veleučilištima i visokim školama uređuje se prema načelu po kojem najviši relativni udio u ukupnom ustroju nastavnih radnih mjesta imaju nastavna radna mjesta predavača.

Članak 63. propisuje da se izbor na nastavna radna mjesta provodi se na temelju javnog natječaja, a u skladu s općim aktom o ustroju radnih mjesta na veleučilištu ili visokoj školi. S osobama izabranima na nastavna radna mjesta na veleučilištu, odnosno visokoj školi zaključuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme, s obvezom podnošenja izvješća o radu stručnom vijeću veleučilišta ili visoke škole u rokovima propisanim njihovim općim aktima, a

najmanje svake tri godine. Za akademskog nastavnika kojem se ne prihvati izvješće o radu pokrenut će se postupak redovitog otkaza ugovora o radu (osobno uvjetovani otkaz), u skladu s općim propisima o radu i općim aktom sveučilišta. Obveza podnošenja izvješća o radu prestaje izborom na radno mjesto profesora visoke škole u drugom izboru.

Članak 64. propisuje mirovanje rokova za izbor i podnošenje izvješća za vrijeme trajanja roditeljskih dopusta, bolovanja duljih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti u smislu propisa kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom, kolektivnim ugovorom ili općim aktom visokog učilišta.

Članak 65. propisuje da se na temelju međunarodnih ugovora i drugih akata, na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj mogu zaposliti lektori stranih jezika, a na visokim učilištima u inozemstvu lektori hrvatskog jezika i književnosti, na osnovi ugovora o radu na određeno vrijeme.

Članak 66. propisuje da akademski nastavnik, zaposlen na znanstveno-nastavnom, umjetničko-nastavnom ili nastavnom radnom mjestu profesora visoke škole može, uz uvjete propisane općim aktom visokog učilišta, dobiti plaćenu slobodnu studijsku godinu (sabbatical), radi stručnog, znanstvenog ili umjetničkog rada. Visoko učilište je u tom razdoblju dužno organizirati kontinuirano obavljanje nastave, te ispunjavanje drugih obveza u zamjenu za odsutnog akademskog nastavnika.

Članak 67. propisuje da visoko učilište može na teret vlastitih financijskih sredstava, na temelju javnog natječaja, zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme, u trajanju ne duljem od pet godina, s osobom koja ispunjava uvjete za izbor na odgovarajuće znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno ili nastavno radno mjesto.

Članak 68. propisuje prestanak radnog odnosa akademskog nastavnika na visokom učilištu istekom akademske godine u kojoj je navršila 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža. Iznimno, visoko učilište može s redovitim profesorom u drugom izboru ili profesorom visoke škole u drugom izboru, kojem je prestao ugovor o radu radi odlaska u mirovinu, a koji nije stariji od 70 godina života, sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme.

Članak 69. propisuje da se na sveučilištu ustrojava suradničko radno mjesto asistent, a na veleučilištu i visokoj školi ustrojava se suradničko radno mjesto stručni asistent. Asistenti i stručni asistenti pomažu u provođenju dijela nastavnog procesa, provjeri znanja, znanstvenoj, umjetničkoj i stručnoj djelatnosti visokog učilišta u skladu s njegovim općim aktom. Izbor na radno mjesto asistenta i stručnog asistenta provodi se na temelju javnog natječaja, te se s osobom izabranom na suradničko radno mjesto asistenta ili stručnog asistenta zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme, s obvezom podnošenja izvješća o radu najmanje svake 3 godine, sukladno općem aktu visokog učilišta.

Članak 70. propisuje da se na sveučilištima ustrojava suradničko radno mjesto znanstvenog novaka.

Članak 71. propisuje da se na sveučilištu ustrojava suradničko radno mjesto suradnik postdoktorand.

Članak 72. propisuje da znanstvene pravne osobe sukladno odredbama propisa kojima se uređuje znanstvena djelatnost zaključuju ugovor kojim se uređuju prava i obveze znanstvenih

novaka koji pohađaju poslijediplomski studij na sveučilištu. Također se propisuje što sadrži navedeni ugovor.

Članak 73. propisuje da visoka učilišta, sukladno odredbama propisa kojima se uređuje znanstvena djelatnost, zaključuju ugovor o mobilnosti akademskih nastavnika i suradnika postdoktoranada. Navedenim ugovorom uređuju se prava i obveze akademskih nastavnika i suradnika postdoktoranada, te njihova norma rada, opis znanstvene djelatnosti i sudjelovanje u odgovarajućem znanstvenom timu. Mobilnost ne može trajati dulje od 60 dana, izuzev za suradnike postdoktorande.

Članak 74. propisuje da za vrijeme rodiljnih dopusta, bolovanja duljih od tri mjeseca, obavljanja javne dužnosti te u drugim opravdanim slučajevima predviđenim zakonom i/ili kolektivnim ugovorom znanstvenim novacima i suradnicima postdoktorandima visoko učilište može produljiti ugovor o radu na određeno vrijeme za onoliko vremena koliko je trajao rodiljni dopust, bolovanje, obavljanje javne dužnosti te drugi opravdani slučaj.

Članak 75. propisuje da se na visokim učilištima mogu ustrojiti stručna, administrativna, tehnička i druga nenastavna radna mjesta. Stručna radna mjesta na visokim učilištima su stručni suradnik, viši stručni suradnik i stručni savjetnik. Osobe na stručnim radnim mjestima sudjeluju u ostvarivanju funkcije znanstvene, stručne i nastavne djelatnosti visokog učilišta.

Članak 76. propisuje da su visoka učilišta obvezna voditi evidenciju o zaposlenicima i radnom vremenu sukladno propisima kojima se uređuju radni odnosi. Navedena evidencija obvezno se vodi i u okviru informacijskoga sustava visokog učilišta.

Članak 77. propisuje da zaposlenik visokog učilišta čiji je osnivač Republika Hrvatska može obavljati poslove izvan matičnog visokog učilišta, isključivo na temelju odobrenja člnika visokog učilišta i/ili ugovora između matičnog visokog učilišta i pravne osobe u kojoj se navedeni poslovi obavljaju, ako je riječ o poslovima koji čine predmet osnovne djelatnosti matičnog visokog učilišta ili su s njome neposredno povezani u znanstvenom, nastavnom ili stručnom smislu. Ovakav rad može iznositi najviše jednu trećinu radnog vremena ili najviše polovicu nastavne norme utvrđene kolektivnim ugovorom. Iznimno, može iznositi punu nastavnu normu, ali najdulje u razdoblju od jedne akademske godine. Rad zaposlenika unutar matičnog sveučilišta čiji je osnivač Republika Hrvatska, bez obzira na kojoj se sastavnici izvodi, smatra se obvezom iz ugovora o radu i ne smatra se vanjskom suradnjom ili radom izvan matičnog visokog učilišta, u smislu primjene odredaba ovoga članka.

Članak 78. propisuje da članovi upravljačkih tijela i čelnici visokih učilišta kojima je osnivač Republika Hrvatska ne mogu obavljati upravljačku djelatnost niti mogu biti vlasnici poslovnih udjela, dionica ili drugih prava na temelju kojih sudjeluju u upravljanju ili u raspodjeli više od 20% dobiti gospodarskog subjekta koji se bavi djelatnošću koja je neposredno ili posredno povezana s djelatnošću visokog učilišta.

Članak 79. propisuje da visoka učilišta osnivaju etičko povjerenstvo ili etički savjet u svrhu promicanja i zaštite etičkih načela u znanstvenom radu, nastavnoj djelatnosti, međusobnim odnosima i javnom istupanju nastavnika, suradnika i znanstvenika. Visoka učilišta sukladno općem aktu donose etički kodeks i objavljuju ga na svojim mrežnim stranicama.

Članak 80. propisuje da zaposlenici visokih učilišta stegovno odgovaraju za povrede svojih radnih obveza i obveza koje iz njih proizlaze, kao i za grubo narušavanje ugleda visokog

učilišta, sukladno općem aktu visokog učilišta. Utvrđena stegovna odgovornost akademskog nastavnika može imati za posljedicu oduzimanje akademske nastavne dopusnice ako je to predviđeno općim aktom visokog učilišta. Stegovno se može odgovarati samo za djelo koje je u vrijeme počinjenja općim aktom visokog učilišta bilo predviđeno kao stegovno djelo i za koje je bila predviđena određena stegovna mjera.

Članak 81. propisuje da su javna i privatna visoka učilišta dužna jedanput godišnje objaviti zbornik koji sadrži sve informacije od značaja za visoko učilište. Zbornik se objavljuje u tiskanoj i elektroničkoj verziji.

Članak 82. propisuje da se elektroničke infrastrukture (e-infrastrukture) ustrojavaju u svrhu kvalitetne i efikasne uporabe informatičkih resursa za potrebe funkcioniranja i razvoja sustava visokoga obrazovanja i/ili stvaranja preduvjeta za izgradnju kolaborativnih istraživačkih sredina. E-infrastrukture se, u pravilu, ustrojavaju na razini Republike Hrvatske, uz mogućnost njihovog ustrojavanja i na razini pojedinih visokih učilišta, mreže visokih učilišta ili mreže znanstvenih pravnih osoba.

Članak 83. propisuje da visoka učilišta ustrojavaju informacijski sustav za vođenje službenih evidencija o podacima iz vlastite djelatnosti, za statističke obrade i analizu podataka, te obavljanje drugih poslova sukladno općem aktu visokog učilišta. Informacijski sustav je sastavni dio unutarnjeg sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete, te podliježe postupcima vanjskog osiguravanja i unapređivanja kvalitete.

Članak 84. propisuje da Agencija ustrojava i vodi Upisnik visokih učilišta i studijskih programa, te visoko učilište može započeti obavljanje djelatnosti nakon upisa u sudski registar i Upisnik. Postupak upisa visokih učilišta u Upisnik pokreće po službenoj dužnosti Agencija, nakon što Ministar izda odgovarajuću dopusnicu, te o upisu ili odbijanju upisa izdaje rješenje. Na rješenje se može izjaviti žalba Ministarstvu. Visoko učilište može započeti izvođenje studijskog programa nakon što je upisan u Upisnik.

Članak 85. propisuje da brisanje visokog učilišta iz Upisnika provodi Agencija rješenjem, na temelju uskrate dopusnice za rad visokog učilišta. Brisanje studijskih programa iz Upisnika provodi Agencija rješenjem nakon što je oduzeta akreditacija za taj studijski program ili nakon što je visoko učilište donijelo odluku o prestanku izvođenja navedenog studijskog programa. Na rješenja žalba se može izjaviti Ministarstvu.

Članak 86. propisuje izvore financiranja visokih učilišta iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, sredstava osnivača, upisnina studenata, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatske zaklade za znanost, zaklada, fondova i donacija, vlastitih prihoda ostvarenih na tržištu od istraživačkih, umjetničkih i stručnih projekata, elaborata, ekspertiza, nakladničke i drugih djelatnosti, ostalih izvora.

Članak 87. propisuje financiranje javnih visokih učilišta tako da se sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske namijenjena javnim visokim učilištima utvrđuju kao ukupni iznos (lump sum) za njihov rad, a ona ih svojim proračunom raspoređuju na pojedine troškovne stavke, sukladno statutu i odlukama svojih nadležnih tijela. Također se propisuje da se javna sveučilišta financiraju, sukladno posebnom zakonu, putem programskih ugovora, tijekom trogodišnjeg razdoblja. Javna veleučilišta i visoke škole financiraju se iz Državnog proračuna Republike Hrvatske na temelju utvrđenog kapaciteta pojedinoga javnog veleučilišta i visoke škole, utvrđenih troškova studija te ocjene o njihovoj kvaliteti utvrđene temeljem

vrjednovanja provedenog sukladno propisu kojim se uređuje osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Propisuje se da se sredstva utvrđena *lump sumom* javnim visokim učilištima doznačuju u podjednakim mjesečnim obrocima.

Članak 88. propisuje da Ministarstvo nadzire primjenu odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, ako drugim propisom nije određeno da nadzor obavlja drugo tijelo državne uprave. Ako se pri obavljanju nadzora na visokim učilištima utvrdi da je prekršena koja od odredaba ovoga Zakona ili na temelju njega donesenog propisa, Ministarstvo može obustaviti od izvršenja, poništiti ili ukinuti spornu odluku. Protiv takve odluke Ministarstva ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 89. propisuje da kod provođenja nadzora nad općim i pojedinačnim aktima te drugim poslovima koji se na temelju javne ovlasti obavljaju na veleučilištima i visokim školama, primjenjuju se propisi kojima se uređuje sustav državne uprave. Ako Ministarstvo utvrdi da su opći akt ili pojedine njegove odredbe protivne Zakonu ili drugom propisu, obustavit će ga od primjene i naložiti veleučilištu i visokoj školi da ih uskladi sa Zakonom ili drugim propisom u roku od 30 dana od dana dostave zahtjeva. Ako Ministarstvo utvrdi nedostatke ili propuste u radu veleučilišta i visoke škole, zatražit će otklanjanje nedostataka ili propusta u razumnom roku, a najdulje u roku od 90 dana od dana utvrđenja nepravilnosti ili propusta.

Članak 90. propisuju da nadzor nad primjenom propisa kojima se uređuju radni odnosi na visokim učilištima obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada.

Članak 91. propisuje da Ministarstvo nadzire izvršenje obveza preuzetih proračunima visokih učilišta, namjensko trošenje sredstava dodijeljenih iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, kao i izvršenje ugovora sklopljenih između visokih učilišta i Ministarstva.

Članak 92. propisuje prekršajne odredbe.

Članak 93. propisuje organizacijske promjene temeljem kojih veleučilišta i visoke škole osnovani sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11), kojima su osnivači jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave stupanjem na snagu ovoga Zakona smatraju se javnim visokim učilištima sukladno ovome Zakonu. Na takva veleučilišta i visoke škole primjenjuju se odredbe ovoga Zakona, osim odredaba kojima se regulira financiranje javnih veleučilišta i visokih škola. Sredstva za rad veleučilišta i visokih škola osigurava osnivač, sukladno propisima kojima se uređuju ustanove.

Članak 94. propisuje da dekani veleučilišta i visokih škola izabrani sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11) ostaju na dužnosti do isteka mandata na koji su izabrani. Postupci izbora dekana veleučilišta i visokih škola koji su započeti, a nisu dovršeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema odredbama propisa i općih akata prema kojima su započeti. Dekani veleučilišta i visokih škola, kojima mandat istječe nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, a prije donošenja statuta sukladno ovome Zakonu, imenovat će se vršiteljima dužnosti do imenovanja dekana sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 95. propisuje da preddiplomski, diplomski i poslijediplomski studiji te stručni studiji na visokim učilištima ustrojeni sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i

visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11) ustrojiti će se, organizirati i provoditi prema odredbama ovoga Zakona od akademske godine 2012./2013. Studenti upisani na preddiplomski, diplomski, poslijediplomski studij ili stručni studij na visokim učilištima, a koji su ustrojeni sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11), imaju pravo dovršiti studij prema studijskom programu i uvjetima koji su važili prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajući akademski ili stručni naziv ili akademski stupanj sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga Zakona. Studenti kojima je na temelju Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11) odobrena tema za izradu doktorskog rada bez doktorskog studija, imaju pravo obrane doktorskog rada i stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona. Uspjeh studenta na ispitu i drugim provjerama znanja izražen u ocjenama temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11), a na zahtjev studenta, visoka učilišta prevest će sukladno odredbi članka 42. ovoga Zakona, a na način predviđen općim aktom visokog učilišta.

Članak 96. propisuje izjednačavanje akademskog i stručnog nazivlja stečenog sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 97. propisuje da natječajni postupci izbora u znanstvena zvanja i na odgovarajuća znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna radna mjesta započeti prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti će se prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a najkasnije do 30. lipnja 2012. godine.

Članak 98. propisuje da osobe izabrane u znanstvena, znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona zadržavaju stečena zvanja. Osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na odgovarajućim znanstveno-nastavnim, umjetničko-nastavnim, i nastavnim radnim mjestima zadržavaju postojeće ugovore o radu. odnosno smatra se da su izabrani sukladno odredbama članka 59. i 64. ovoga Zakona. Za osobe iz stavka 2. ovoga članka, osim osoba zatečenih na nastavnim radnim mjestima, dan stupanja na snagu ovoga Zakona smatra se danom stjecanja akademske nastavne dopusnice sukladno ovome Zakonu. Visoka učilišta dužna su u roku od šest mjeseci od dana donošenja općih akata iz članka 59. i 64. ovoga Zakona osobama iz stavka 3. ovoga članka uskladiti ugovore o radu u smislu podnošenja izvješća o radu, a u skladu s odredbama ovoga Zakona. Osobe izabrane u stručna zvanja i na stručna radna mjesta prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona zadržavaju stečena zvanja i radna mjesta.

Članak 99. propisuje da osobe koje su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na suradničkom radom mjestu zadržavaju postojeći ugovor o radu. Iznimno, osobe koje su danom stupanja na snagu ovoga Zakona zatečene na suradničkom radnom mjestu, a koje ispune uvjet stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti za vrijeme trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme od šest odnosno osam godina, nakon stupanja na snagu ovoga Zakona mogu sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme na suradničkom radnom mjestu - suradnik postdoktorand do ukupno deset odnosno jedanaest godina ako je ugovor o radu bio sklopljen na osam godina, računajući od dana zaključenja prvog ugovora o radu na određeno vrijeme na suradničkom radom mjestu.

Članak 100. propisuje da natječajni postupci izbora u suradnička i stručna zvanja i na odgovarajuća radna mjesta započeti prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a najkasnije do 30. lipnja 2012. godine.

Članak 101. propisuje da početkom prve sljedeće akademske godine nakon što Republika Hrvatska postane država članica Europske unije studenti i akademski nastavnici državljani zemalja Europske unije imaju ista prava na temelju ovoga Zakona kao i studenti i akademski nastavnici državljani Republike Hrvatske.

Članak 102. propisuje prestanak rada tijela predviđenih Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Odbor za etiku u znanosti i visokom obrazovanju i Savjet za financiranje znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja, ustrojeno sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11), prestaju s radom istekom roka od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje imenovat će se prema odredbama ovoga Zakona najkasnije do 1. siječnja 2012. godine. Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje ustrojeno prema odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11) nastavlja s radom do imenovanja Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 103. propisuje da financiranje visokog obrazovanja prema odredbama ovoga Zakona započinje početkom akademske godine 2012/2013. Do tad, financiranje će se provoditi prema odredbama propisa koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 104. propisuje da podzakonske propise na temelju ovoga Zakona Ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja ovoga Zakona na snagu.

Članak 105. propisuje da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o prosvjetnoj inspekciji (Narodne novine, broj: 5/81 i 39/87) u dijelu koji se odnosi na visoka učilišta i Zakon o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (Narodne novine, broj 107/07) i na njemu utemeljeni propisi, osim onih odredbi tog zakona i na njemu utemeljenih propisa za koje je ovim Zakonom propisano da će se primjenjivati do određenog vremena i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona. Podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09 i 63/11) primjenjivat će se i nakon prestanka važenja toga zakona sve do donošenja odgovarajućih propisa prema ovome Zakonu, osim ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 106. propisuje da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.